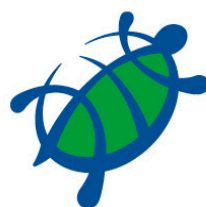

Eesti Haigekassa
2014. aasta
I kvartali aruanne

**Eesti
Haigekassa**

Sisukord

Sissejuhatus	2
Eelarve täitmise aruanne	4
Kindlustatute arv.....	5
Tulud	6
Ravikindlustuse kulud.....	8
1. Tervishoiuteenused.....	8
2. Tervise edendamine	31
3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid	32
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised	34
5. Muud rahalised hüvitised	36
6. Muud kulud.....	38
Haigekassa tegevuskulud.....	41
Bilanss	42
Tulemiaruanne.....	43

Sissejuhatus

2014. aasta algusest alustas haigekassa haiglavõrgu haiglatega (HVA) ravi rahastamise lepingu kaasajastatud üldtingimustel uut 5-aastast lepinguperioodi, mis peab tagama kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse kindlustatutele ettenähtud aja jooksul.

Aasta algul kuulutas haigekassa välja valiku lepingute sõlmimiseks kindlustatutele tervishoiuteenuste osutamiseks eriarstiabis ning haiguste ennetuses. Uus sõlmitav lepinguperiood algab 1.04.2014. Eriarstiabi valik kuulutati välja 18 erialal ning viljatusravi, endoproteesimise, katarakti (hallkae) operatsioonide ja hemodialüüsi teenuse osutamiseks. Valiku tulemusel on haigekassal 121 eriarstiabi valikupartnerit sh 9 täiesti uut lepingupartnerit. Partneritega, kellega leping lõppes või lõppes mõnel erialal mõne ravitüübi osas, sõlmiti lepingupikendus, mille alusel rahastatakse seisuga 31.03. 2014 ravijärjekorras olnud isikutele osutatavad teenused. Täna on seoses valikuga esitatud seitse kaebust halduskohtusse. Kaebustes on ühtse joonena seatud kahtluse alla HVA haiglate eelistamine võrreldes teiste teenuseosutajatega (st kas see on põhiseadusevastane) ja tõstatatud on ebaseadusliku riigiabi andmise küsimus vastavalt Euroopa Liidu õigusele. Käesolevaks hetkeks on kohus teinud otsuse ühe kaebuse osas, leides, et haiglavõrgu arengukava haiglaid eelistades on haigekassa lähtunud kehtivatest õigusaktidest ning valikumenetlus on läbi viidud õiguspäraselt.

Aasta algusest mindi üle uuele haigekassa partnerite haldussüsteemile. Kui varasemalt sõlmisid haigekassa piirkondlikud osakonnad haiglatega eraldi lepingud oma piirkonna kindlustatute teenindamiseks, siis nüüdsest on igal raviasutusel haigekassaga üks leping ning üks lepinguhaldur.

2014. aastast hakkas kehtima eelmise aasta jooksul kaasajastatud tervishoiuteenuste loetelu. Koostöös erialaseltsidega on uuendatud psühhiaatria, neuroloogia, neurokirurgia ja kardiokirurgia eriala teenuste loetelu. Nimetatud erialade teenuste loetelu põhjalikul uuendamisel arvestati arenguid eriala tõenduspõhistes ravistandardites, mis aitavad tagada patsientidele parima ravitulemuse. Lisaks eelnevale muudeti loetelus tervishoiuteenuste piirhindu tulenevalt sõlmitud kollektiivleppes.

2014. aasta on töövõimetushüvitiste arvestamise süsteemi ülemineku-aasta, mis tähendab, et paralleelselt on kasutusel nii elektroonselt kui ka paberandjal edastatav töövõimetusleht. Täna on töövõimetuslehtede elektroonilise edastamise teenusega liitunud juba enam kui 5600 tööandjat. 2014. aasta märtsikuus edastasid tööandjad 36% töövõimetuslehtedest elektroonselt.

Koostöös Eesti Perekarstide seltsiga valmistati ette ulatuslik teavituskampaania tervishoiusüsteemi võimaluste kohta. Kampaania jõudis elanikeni perioodil 3.02–30.03.2014. Kampaania eesmärk oli tõsta inimeste teadlikkust esmatasandi tervishoiusüsteemi võimaluste kohta. Kampaania raames tutvustasime perearsti ja -õe poolt pakutavaid teenuseid ning nende kompetentsi – perearst on samaväärne spetsialist kui eriarst, kes oskab nõustada, diagnoosida ja ravida enamikke haigustest. Märtsis-aprillis viis TNS Emori läbi märgatavuse uuringu, mille selgus, et esmatasandi teavituskampaaniat on märganud 84% elanikkonnast.

2014. aasta I kvartalis valmis Poliitikauuringute Keskus Praxise poolt „Ravikindlustuse jätkusuutlikkuse prognoosi“ projekt. Uuringu tellis Riigikantselei koostöös Rahandusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Eesti Haigekassaga. Uuringut rahastati Riigikantselei tarkade otsuste fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest. Projekti raames loodi ravikindlustuse tulude ja kulude prognoosimise mudel, mis võimaldab hinnata nii pikaajalist finantsilist jätkusuutlikkust kui ka testida erinevate stsenaariumite mõju jätkusuutlikkusele. Tegemist on juhtimistöriistaga tervishoiu korraldajatele, kes saavad informeeritult hinnata erinevate meetmete ja trendide mõju ravikindlustuse tulude ja kulude pikaajalisele tasakaalule. Mudel võimaldab hinnata erinevate komponentide (tööjõud, hinnad, teenuste pakkimise struktuur, välisriskid, maksud) mõju finantsilisele jätkusuutlikkusele.

Organisatsioonile on olulised ka sisesed muutused. Aasta lõpus uuendati tulemus- ja riskijuhtimise protseduuri ning aasta alguses said hinnatud kõikide protsessietappide riskid – moodustati riskide ja maandamistegevuste matriksid. Kinnitati nii haigekassa suur tööplaan kui ka plaanid kõigile osakondadele, alustati Eesti Haigekassa arengukava ülevaatamist. I kvartalis viidi läbi ka ametikohtade hindamine väliseksperdi nõustamisel.

2014. aasta jaanuaris kinnitas nõukogu [2014. aastaks haigekassa eelarve](#). Eelarve planeerimisel lähtusime põhimõttest, et oleks kindlustatutele tagatud hüvitiste kättesaadavus vähemalt samal tasemel 2013. aastaga. 2014. aasta I kvartali tulude eelarve täitmine on 99% ning kulude eelarve täitmine 101%. Aruandeperioodi tulemiks on miinus 18,8 miljonit eurot, mis on 3,6 miljonit I kvartali eelarvest negatiivsem.

Eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. 2014. aasta I kvartali eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
HAIGEKASSA TULUD					
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	196 715	213 864	212 352	99%	8%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	270	439	297	68%	10%
Sissenõuded teistelt isikutelt	170	115	277	241%	63%
Finantstulud	146	161	148	92%	1%
Muud tulud	418	376	393	105%	-6%
EELARVE TULUD KOKKU	197 719	214 955	213 467	99%	8%
RAVIKINDLUSTUSE KULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	146 556	166 612	168 817	101%	15%
Haiguste ennetamise kulud	1 806	1 912	1 734	91%	-4%
Üldarstiabi kulud	18 565	20 743	20 547	99%	11%
Eriarstiabi kulud	116 632	132 434	135 397	102%	16%
Õendusabi kulud	4 772	6 099	6 012	99%	26%
Hambaravi kulud	4 781	5 424	5 127	95%	7%
Tervise edendamise kulud	66	93	184	198%	179%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	25 133	26 730	26 169	98%	4%
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	28 613	28 315	29 359	104%	3%
Muude rahaliste hüvitiste kulud	2 228	2 414	2 413	100%	8%
Muud kulud	2 713	3 830	3 300	86%	22%
Ravikindlustuse kulud kokku	205 309	227 994	230 242	101%	12%
HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD					
Tööjõukulud	1 222	1 287	1 369	106%	12%
Majandamiskulud	270	371	318	86%	18%
Infotehnoloogia kulud	189	261	197	75%	4%
Arenduskulud	17	63	20	32%	18%
Muud tegevuskulud	84	111	76	68%	-10%
Haigekassa tegevuskulud kokku	1 782	2 093	1 980	95%	11%
EELARVE KULUD KOKKU	207 091	230 087	232 222	101%	12%
TULEM	-9 372	-15 132	-18 755	-	-

Kindlustatute arv

Kindlustatute arvu muutuseid viimase 12 kuu jooksul iseloomustab tööturu olukorra paranemisest johtuv töötavate kindlustatute arvu suurenemine ning riigi poolt kindlustatud ja kindlustatutega võrdsustatud isikute arvu vähenemine töötute tööturule naasmise tõttu. Ravikindlustatute üldarvu mõningase vähenemise samal perioodil on põhjustanud riigist lahkunute arvu jätkuv kasv, negatiivne iive ning töötute kindlustuskaitse katkemine. Viimase 3 kuu jooksul olulisi muudatusi kindlustatute arvus toimunud ei ole (vt tabel 2).

Tabel 2. Kindlustatute arv

	31.03.2013	31.12.2013	31.03.2014	Muutus 12 kuu jooksul (isikute arv)	Muutus 3 kuu jooksul (isikute arv)
Töötavad kindlustatud isikud	576 505	584 094	582 907	6 402	-1 187
Kindlustatutega võrdsustatud isikud	602 451	594 408	594 292	-8 159	-116
Muud kindlustatud isikud	60 829	52 701	56 172	-4 657	3 471
Riigi kindlustatud isikud	58 845	50 391	53 839	-5 006	3 448
Välislepingu alusel kindlustatud isikud	1 647	1 903	1 928	281	25
Vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud isikud	337	407	405	68	-2
Kokku	1 239 785	1 231 203	1 233 371	-6 414	2 168

Kajastades ravikindlustuse statistikat, on eri alustel ravikindlustatud isikud jagatud viide rühma:

- **töötavad kindlustatud** – tööandja kindlustatud isikud, füüsilisest isikust ettevõtjad (sh nende tegevuses osalevad abikaasad), juhtimisorgani liikmed, võlaõigusliku lepingu sõlminud isikud;
- **kindlustatutega võrdsustatud** – pensionärid, lapsed, õpilased, rasedad, ülalpeetavad abikaasad;
- **riigi kindlustatud** – töötud, lapsehoolduspuhkusel olijad, puudega isiku hooldajad, ajateenijad;
- **välislepingu alusel kindlustatud** – teisest Euroopa Liidu (EL) liikmesriigist Eestisse elama asuvad pensionärid, teisest EL liikmesriigist Eestisse lähetatud töötajad, teise EL liikmesriiki lahkuvad Eesti pensionärid, Vene Föderatsiooni sõjaväepensionärid;
- **vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud** – vabatahtliku lepinguga kindlustatud.

Statistiliselt on esmatähtis töötavate kindlustatute kategooria. See tähendab, et kui inimesel on mitu kehtivat kindlustust, siis ravikindlustuse statistika andmeid topelt ei näidata. Seetõttu kajastuvad näiteks nii pensionärina kui töötava isikuna kindlustatute andmed vaid töötavate kindlustatute all.

Tulud

Tabel 3. Tulud tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	196 715	213 864	212 352	99%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	270	439	297	68%
Sissenõuded teistelt isikutelt	170	115	277	241%
Finantstulud	146	161	148	92%
Muud tulud	418	376	393	105%
Kokku	197 719	214 955	213 467	99%

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa

2014. aasta sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa planeerimisel lähtus haigekassa rahandusministeeriumi poolt koostatud sotsiaalmaksu laekumise prognoosist, milles prognoositi 2014. aastal sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu kasvu 9% võrreldes 2013. aastaga.

2014. aasta I kvartalis on sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu olnud veidi väiksem prognoositust, tulude kasv võrreldes 2013. aasta I kvartaliga on 8%.

Rahandusministeerium on oma kevadises majandusprognoosis 2014. aasta sotsiaalmaksu laekumise prognoosi vähendanud 10 miljoni euro võrra.

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud

Ravikindlustuse seaduse §22 järgi võib kindlustuseta isik ennast ise kindlustada, sõlmides haigekassaga lepingu ning tasudes igakuised kindlustusmaksed. 31. märtsi seisuga oli kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel kindlustatud 405 isikut. I kvartalis saadi tulu 148 tuhat eurot.

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel saadud tulude hulgas kajastatakse ka Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustamisest saadud tulu. I kvartalis tasuti 528 pensionäri eest 149 tuhat eurot.

Sissenõuded teistelt isikutelt

Sissenõuetena on kajastatud kindlustusfirmale esitatud liikluskahju tagajärjel väljamakstud ravikindlustushüvitiste sissenõuded, tööandjatele esitatud alusetute kindlustuskannetega haigekassale tekitatud kahju sissenõuded ning tervishoiuteenuste osutajatele, apteekritele, kindlustatutele ja tööandjatele kontrolli tulemusena esitatud nõuded.

Võrreldes 2013. aasta I kvartaliga on sissenõuetelt saadud tulu kasvanud 63%. 2014. aasta I kvartali sissenõuetest 81% moodustab kindlustusfirmadele esitatud liikluskahju sissenõuded.

Haigekassa võrdleb ravikindlustuse andmekogus tööandja poolt kindlustatud isikute, juhtimisorgani liikmete ja võlaõigusliku lepingu alusel kindlustatud isikute kehtivaid kindlustusandmeid Maksu- ja Tolliameti sotsiaalmaksu deklareerimise andmetega. Võrdlusandmete alusel tehti I kvartalis 4057 kindlustuse lõpetamiskannet. Juhtudel, kui lõpetatud kindlustus on isikul ainuke kehtiv kindlustus (s.t samaaegselt ei olnud teisi kehtivaid kindlustusi kas töövõimetuspensionärina, töötajana või mõne teise tööandja kaudu jne) ja kindlustatu on kasutanud ravikindlustushüvitisi, esitatakse tööandjale ravikindlustuskulude sissenõue. I kvartalis esitati tööandjatele sissenõudeid 9 tuhande euro eest.

Finantstulud

Haigekassa saab rahandusministeeriumiga sõlmitud hoiulepingu alusel riigi kontsernikontodel hoitava raha jäägilt intressi, mille suurus on võrdne riigi kassareservi tulususega. Tulusus sõltub kvartali jooksul võlakirjaturu hinnaliikumisi mõjutanud sündmustest ja lühiajalise deposiidi intressimääradest. 2014. aasta jaanuari tulusus oli 0,37%, veebruaris 0,23% ja märtsis 0,33%.

Muud tulud (sh sihtfinantseerimine)

Muudes tuludes on olulisemateks tululiikideks tulu sihtfinantseerimisest ning muu tulu majandustegevusest.

2014. aasta I kvartalis sai haigekassa sihtfinantseerimise tulu 388 tuhat eurot, millest 384 tuhat eurot saadi ravikindlustuskulude ja 4 tuhat eurot tegevuskulude sihtotstarbeliseks kasutamiseks.

Ravikindlustuskuludeks saadi sihtfinantseerimist 375 tuhat eurot kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse alusel ravimite ja tervishoiuteenuste katteks ning 9 tuhat eurot riikliku vähiennetuse strateegia raames tehtud kulude katteks.

Tegevuskuludeks saadi sihtfinantseerimist Vabariigi Valitsuse määruse alusel õppelaenu kustutamiseks.

Muu tulu majandustegevusest oli aruandeperioodil 5 tuhat eurot, mis on esitatud kindlustamata isikute raviarvete menetlemise eest.

I poolaasta nõuded EL liikmesriikide kindlustatute Eestis osutatud raviteenuste eest teiste liikmesriikide pädevatele asutustele esitab haigekassa II kvartalis.

Ravikindlustuse kulud

1. Tervishoiuteenused

2014. aasta I kvartali tervishoiuteenuste eelarve oli planeeritud 166,6 miljonit eurot, eelarve täitmine oli 101%. Eelarve ületati eriarstiabis, teiste tervishoiuteenuste liikide (haiguste ennetamine, üldarstiabi, õendusabi, hambaravi) eelarve jäi I kvartalis alatäidetuks.

Eelmise aasta sama perioodiga võrreldes on tervishoiuteenuste rahastamine kasvanud 22 miljoni euro võrra. Tervishoiuteenuste uus loetelu jõustus 2013. aastal alates 1. märtsist, 2014. aastal 1. jaanuarist. Mõlemal aastal sisaldas uus loetelu muuhulgas ka tervishoiutöötajate palgakokkuleppes tulenevat üldist hinnatõusu. Kahe perioodi võrdlust mõjutavad nii tervishoiuteenuste loetelu muudatused kui ka loetelu muudatusest tuleneva teenuste hindade kasvust tingitud raviasutuste erinev käitumine võrdlusaastatel.

Tabel 4. Tervishoiuteenuste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Haiguste ennetamise kulud	1 806	1 912	1 734	91%
Üldarstiabi kulud	18 565	20 743	20 547	99%
Eriarstiabi kulud	116 632	132 434	135 397	102%
Õendusabi kulud	4 772	6 099	6 012	99%
Hambaravi kulud	4 781	5 424	5 127	95%
Kokku	146 556	166 612	168 817	101%

1.1. Haiguste ennetamine

Haiguste ennetamisele I kvartaliks planeeritud 1,9 miljonist eurost kasutati 1,7 miljonit eurot (eelarve täitmine 91%). 2014. aasta lepingute mahud on leitavad [haigekassa koduleheküljelt](#).

Tabel 5. Haiguste ennetamise eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja projektides osalejate arv

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Osalejate arv	Summa	Osalejate arv	Summa	Osalejate arv	Summa	Osalejate arv
Koolitervishoid	957	149 449	1 111	150 215	921	134 138	83%	89%
Noorte reproduktiivtervise arendamine	226	8 003	270	8 500	266	8 128	99%	96%
Rinnavähi varajane avastamine	234	8 316	212	8 750	217	8 061	102%	92%
Emakaelavähi varajane avastamine	47	3 309	63	4 500	52	2 669	83%	59%
Fenüülketonuuria ja hüpotüreosi uuringud	41	3 344	50	3 625	45	3 191	90%	88%
Vastsündinute kuulmisuuringud	64	3 407	74	3 625	69	3 426	93%	95%
Noorsportlaste tervisekontroll	148	2 481	132	2 175	164	2 475	124%	114%
Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika	89	398	0	0	0	0	0%	0%
Kokku	1 806	178 707	1 912	181 390	1 734	162 088	91%	89%

Koolitervishoiu eelarvesse kavandati täiendavad vahendid seoses piirhinna muutmisega tagasiulatuvalt, ent seoses määruse vastuvõtmise viibimisega jäävad need maksed II kvartalis ning sellest on tingitud ka eelarve alakasutus I kvartalis. Koolitervishoiuteenuste vahenditest erivajadusega laste koolide teenusteks kasutati 71 tuhat eurot (teenused 2355 õpilasele).

Emakaelavähi sõeluuringu tegevustes osalemise tõhustamiseks toimus jaanuaris ja veebruaris teavituskampaania. Kokku saadeti I kvartalis ligi 39 tuhat kutset, ligi 12 tuhat emakaelavähi sõeluuringu kutset ja ligi 27 tuhat rinnavähi sõeluuringu kutset. Emakaelavähi varajase avastamise eelarve täitmisel kajastub sõeluuringu kutsete postikulu, mida finantseerib Tervise Arengu Instituut.

Emakaelavähi sõeluuringus osalus on eelnevast aastast väikesem, emakaelavähi tuvastamiseks vajalikku testi tehakse aina enam tavapärase ambulatoorse arstivisiidi käigus. Organiseeritud sõeluuringu osaks loetakse ka seda, kui naine kutse saamise järgselt pöördub regulaarseks tervisekontrolliks ja testiks sõeluuringut tegeva ämmaemanda asemel sama raviasutuse naistearsti poole.

Vastsündinute sõeluuringute arv on seotud nii sündide arvuga kui ka arvete esitamisega uuringute teostamise kohta.

Noorsportlaste tervisekontrolli projektis osalejate arv on olnud kavandatust suurem (kohandatud nõudlusega). RJKM ehk eelarve täitmine sõltub vajaminevatest lisauuringutest.

Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika on 2014. aastast integreeritud günekoloogia eriala teenustesse.

1.2. Üldarstiabi

2014. aasta I kvartalis rahastas haigekassa üldarstiabis raviteenuseid kokku 20,5 miljoni euro ulatuses, mis moodustab 99% üldarstiabi planeeritud vahenditest. Üldarstiabi eelarve täitmine on võrreldes 2013. aasta I kvartaliga kasvanud kokku 11%, suurenemise põhjusteks on 2014. aasta algusest kehtivad uued teenuste piirhinnad pearahale, baasrahale kui ka II pereõe lisatasule.

Tabel 6. Üldarstiabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Baasraha	2 253	2 381	2 371	100%
Kauguse lisatasu	123	122	117	96%
Lisatasu teise pereõe eest	305	708	680	96%
Pearaha kokku	11 484	12 684	12 613	99%
Pearaha alla 3a kindlustatud isiku kohta	676	719	705	98%
Pearaha 3 kuni 7a kindlustatud isiku kohta	742	826	827	100%
Pearaha 7 kuni 50a kindlustatud isiku kohta	4 820	5 320	5 258	99%
Pearaha 50 kuni alla 70a kindlustatud isiku kohta	3 068	3 423	3 423	100%
Pearaha 70 a ja vanema kindlustatud isiku kohta	2 178	2 396	2 400	100%
Perearsti uuringute fond	4 198	4 520	4 529	100%
Perearsti nõuandetelefon	202	138	141	102%
Tegevusfond	0	125	79	63%
Tööajaväline lisatasu	0	65	17	26%
Kokku	18 565	20 743	20 547	99%

2014. aasta esimeses kvartalis oli haigekassal leping 466 üldarstiabi teenuse osutajaga. 73% haigekassa lepingupartneritest on üksikpraksised ning omavad ühte nimistut. Kahe kuni kolme nimistuga teenuseosutajaid on 18% ning nelja ja enama nimistuga teenuseosutajaid 8%. Üle kümne nimistuga teenuseosutajaid on Eestis kokku viis.

Nimistute üldarv on 803, mis on kasvanud ühe nimistu võrra võrreldes 2013. aasta I kvartaliga. Ühes nimistus on keskmiselt 1541 isikut (2013. aastal 1553). Seega on keskmine kindlustatute arv nimistu kohta võrreldes 2013. aasta I kvartaliga langenud 1% võrra. Muutus tuleneb nii kindlustatute arvu langusest (1%) kui ka nimistute arvu kasvust. Alla normsuuruse perearsti nimistuid (teeninduspiirkonnas elab alla 1200 inimese, kuid haigekassa tasub pearaha 1200 isiku eest) oli I kvartalis 19 (2013. aasta I kvartalis samuti 19 nimistut). Isikute arv, kelle eest on alla 1200 isikuga nimistutes tasatud täiendavalt pearaha, on 10 379.

Baasraha on perearstidele makstav igakuine tasu, mille eesmärgiks on katta perearstide ruumide rent, kommunaal- ja transpordikulud. Baasraha suurenemine 5% võrreldes eelneva aastaga I kvartaliga tuleneb piirhinna muutusest alates 1. jaanuarist 2014. Baasraha tõusis tulenevalt koolituskulude kasvust ning palgakokkuleppest. Aasta jooksul tasuti 56 nimistule baasraha koefitsiendiga 1,5 neile perearstidele, kellel on mitu vastuvõtukohta.

Pearaha 10% kasv võrreldes 2013. aastaga tuleneb pearaha piirhinna muutusest alates 2014. aasta 1. jaanuarist. Pearaha piirhind tõusis seoses meditsiinitöötajate palgakokkuleppega ning IT-kulude komponendi arvelt. Kindlustatute arv, kelle eest tasuti pearaha on langes 1% võrreldes 2013. aasta I kvartaliga.

Kauguse lisatasu saavaid nimistuid on kokku 189, neist 130 asub 20–40 km kaugusel lähimast haiglast ja 59 kaugemal kui 40 km lähimast haiglast. Kauguse lisatasu saajate arv on 2013. aasta I kvartaliga võrreldes vähenenud 6 nimistu võrra. Seetõttu on ka kauguse lisatasu rahastamine vähenenud 5% võrra.

Teise pereõe teenuse rakendamine perearsti vastuvõtu juures on käivitunud oodatust oluliselt edukamalt. 2014. aasta I kvartali seisuga on II pereõe rahastatud 197 nimistus (2013. aasta I kvartali seisuga 123 nimistus) 2013 I kvartaliga võrreldes on aasta jooksul teise pereõe lisatasu saavate perearsti nimistute arv kasvanud 60%. Edukas teise pereõe teenuse rakendamine on kindlasti mõjutavaks teguriks üldarstiabi kättesaadavuse ning ka kvaliteedi paranemisel.

Uuringufond eraldatakse perearstidele uuringute ja protseduuride läbiviimiseks patsientidele. Uuringufondi rahastamine suurenes 2013. aasta I kvartaliga võrreldes 8%. Uuringufondi mahu kasv tuleneb otseselt pearaha piirhinna kasvust, kuna uuringufondi arvestatakse osakaaluna pearahast.

Alates 2014. aastast eraldati uuringufondist **tegevusfondi teenused**. Tegevusfond laiendab perearsti võimalusi ning vähendab koormust uuringufondile, kuna perearstide endi poolt tehtavad tegevusfondis sisalduvad käelised tegevused (pisikirurgia ja günekoloogia) on tasustatud perearstile teenusepõhiselt. Tegevusfondi teenuseid on esimese kvartali jooksul osutanud 290 teenuseosutajat, mis moodustab 62% kõigist teenuseosutajatest. Kogumahus kasutati tegevusfondi 79 tuhande euro ulatuses 2675 ravijuhu raames. Kõige enam tehti perearstide poolt muid kirurgilisi protseduure (34% kogu tegevusfondi teenuste hulgast) ning põletushaige sidumisi (31% kogu tegevusfondi teenuste hulgast).

Tööajaväliste vastuvõttude eest makstava lisatasu kasutus on osutunud planeeritust madalamaks (eelarve täitmine 26%). Kuna tegemist on uue teenusega, siis lisatasu planeerimisel lähtuti 2013. aastal perearsti seas teenuse osutamiseks valmisoleku selgitamiseks tehtud küsitlusest. Uue teenuse vähenenud kasutus esimeses kvartalis on osaliselt tingitud perearstide vähesest teadlikkusest uue teenuse osas ning samuti eeldab teenuse kasutamine igas perearsti keskses töökorralduse muutmist. Tabelis 7 on välja toodud nii perearsti kui pereõe poolt tehtud tööajaväliste vastuvõttude arvu 2014. aasta I kvartalis.

Tabel 7. Perearsti nimistute, nimistus olevate kindlustatud isikute arv ning tööajaväliste vastuvõttude arv

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
Nimistute arv			
Nimistute arv	802	803	0%
Kauguse lisatasu saavate nimistute arv	195	189	-3%
Teise pereõe lisatasu saavate nimistute arv	123	197	60%
Keskmine nimistu suurus (isikuid)	1 553	1 541	-1%
Isikute arv			
alla 3 a kindlustatud isikud (pearaha piirhind 5,53 eurot kuus)	42 647	40 264	-6%
3–6 a kindlustatud isikud (pearaha piirhind 4,14 eurot kuus)	62 441	63 063	1%
7–49 a kindlustatud isikud (pearaha piirhind 2,57 eurot kuus)	653 946	644 420	-1%
50–69 a kindlustatud isikud (pearaha piirhind 3,47 eurot kuus)	307 736	310 870	1%
üle 70 a kindlustatud isikud (pearaha piirhind 4,24 eurot kuus)	179 119	178 555	0%
Kokku isikute arv, kelle eest on makstud pearaha	1 245 889	1 237 171	-1%
Tööajaväliste vastuvõttude arv			
Pearasti tööajaväliseid vastuvõtte	0	497	0%
Pereõe tööajaväliseid vastuvõtte	0	572	0%
Nõuandetelefoni kõnede arv			
Nõuandetelefon (kõnede arv kvartalis)	71 805	68 087	-5%

Alates 1.03.2013 on tervishoiuteenuste loetelus teenus „e-konsultatsioon tervise infosüsteemi vahendusel“. Teenust rakendati 2013. aastal perearsti poolt patsiendi suunamisel uroloogile või endokrinoloogile tervise infosüsteemi vahendusel edastatud e-saatekirjaga. Alates 2014. aastast on lisandunud haigekassa poolt rahastatavate e-konsultatsiooni hulka ka reumatoloogia, pulmonoloogia (kopsuhaigused) ja otorinolarüngoloogia (kõrva-nina-kurguhaigused). Lisaks haigekassa poolt tasutavatele erialadele on perearstid kasutanud e-saatekirju ka kardioloogile ja gastroenteroloogile suunamisel. 2014. aasta I kvartalis tasus haigekassa 140 **e-konsultatsiooni** ning visiidi eest kokku summas 1223 eurot.

Perearsti nõuandetelefoni eelarve täitmine on võrreldes 2013. aastaga 30% võrra vähenenud, mis on tingitud sellest, et 2013. aasta jooksul korrigeeriti vastavalt tegelikele andmetele nii nõuandetelefoni kõnede piirhinda kui ka fikseeritud ööpäevaringse valmisoleku kuutasu. Tabelis 7 on välja toodud nõuandetelefoni I kvartali kõnede maht. Võrreldes 2013 I kvartaliga on kõnede maht vähenenud 5%, kuna 2013 aasta I kvartalis mõjutas kõnede arvu viiruspuhang.

Üldarstiabi kättesaadavus

Haigekassa kontrollib regulaarselt üldarstiabi kättesaadavust perearsti tööjuhendist lähtuvalt, mille kohaselt ägeda tervisehäirega patsient peab pääsema vastuvõtule pöördumise päeval, teised patsiendid viie tööpäeva jooksul. Äge tervisehäire on seisund, mille puhul üldarstiabi osutamise edasi lükkamine võib põhjustada patsiendi tervise seisundi halvenemise või haiguse ägenemise. Ägeda tervisehäirega patsientidest pääses perearsti vastuvõtule pöördumise päeval 100% (2013 I kv 100%). Mitteägeda tervisehäirega pääses patsient 5 tööpäeva jooksul perearsti vastuvõtule 100% kontrollitud juhtudest (2013 I kv 98%). Kõigis kontrollitud praksistes hinnati ka perearstikeskuse töökorraldust. Külalastatud keskustest hinnati töökorraldust väga heaks 22%, valdavalt heaks hinnati 75% ja rahuldava hinnangu said 2% praksistest. Mitterahuldav hinnang anti ühele kontrollitud praksisele, mille puhul peeti vajalikuks ka järelkontrolli.

1.3. Eriarstiabi

2014. aasta I kvartalis rahastas haigekassa eriarstiabis raviteenuseid kokku 135,4 miljoni euro eest – võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on summa kasvanud 19 miljoni euro võrra. Eriarstiabi ravijuhtude arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 23 tuhande ravijuhu võrra.

Tabel 8. Eriarstiabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud ravitüübiti

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Kokku	112 707	780 112	129 864	795 522	133 016	803 442	102%	101%
ambulatoorne	37 780	703 560	45 223	718 353	47 287	724 900	105%	101%
päevaravi	7 569	17 268	8 310	17 523	8 943	19 169	108%	109%
statsionaarne	67 358	59 284	76 331	59 646	76 786	59 373	101%	100%
Valmisolekutasu	2 355	95	2 570	95	2 381	88	93%	93%
Keskostu tervishoiuteenused	1 570	414	-	-	-	-	-	-
Kokku	116 632	780 621	132 434	795 617	135 397	803 530	102%	101%

I kvartali eriarstiabi eelarve täitmist mõjutasid:

- 2013. aastal rakendus tervishoiuteenuste uus loetelu alates 1. märtsist. Uue loeteluga kaasnes tervishoiuteenuste hindade tõus, mis mõjutas teatud määral raviasutuste plaanilist teenusepakkumist I kvartalis.
- Alates 2014. aastast on haiglavõrgu arengukava haiglate ja haigekassa vahel sõlmitud ravi rahastamise lepingute jälgimise perioodiks senise kvartali asemel poolaasta. Ehkki raviasutustel on jätkuvalt kohustus tagada ravi ühtlane kättesaadavus kogu lepinguperioodi jooksul, võimaldab lepingute jälgimise perioodi muutmine raviasutusele suuremat paindlikkust poolaasta sees oma töö korraldamiseks. I kvartali teenusepakkumine võib plaanilise ravi osas moodustada poolaasta lepingust suurema mahu. Mais-juunis algab suvine puhkusteperiood, mida raviasutused võivad teenusepakkumise mahtude määramisel arvesse võtta.
- Eriarstiabi rahastamise kasvu mõjutas lisaks ravijuhtude arvu muutumisele ja tervishoiuteenuste uuele loetelule ka ravijuhtude struktuurne kallinemine (ühe ravijuhu raames osutatud teenuste kasutuse muutus, mida hinnatakse võrreldavates hindades). I kvartalis oli eriarstiabis kokku struktuurne kallinemine 2,8%; sh, ambulatoorses ravis 5,1%; päevaravis 1,1% ja statsionaarses ravis 4,5%.

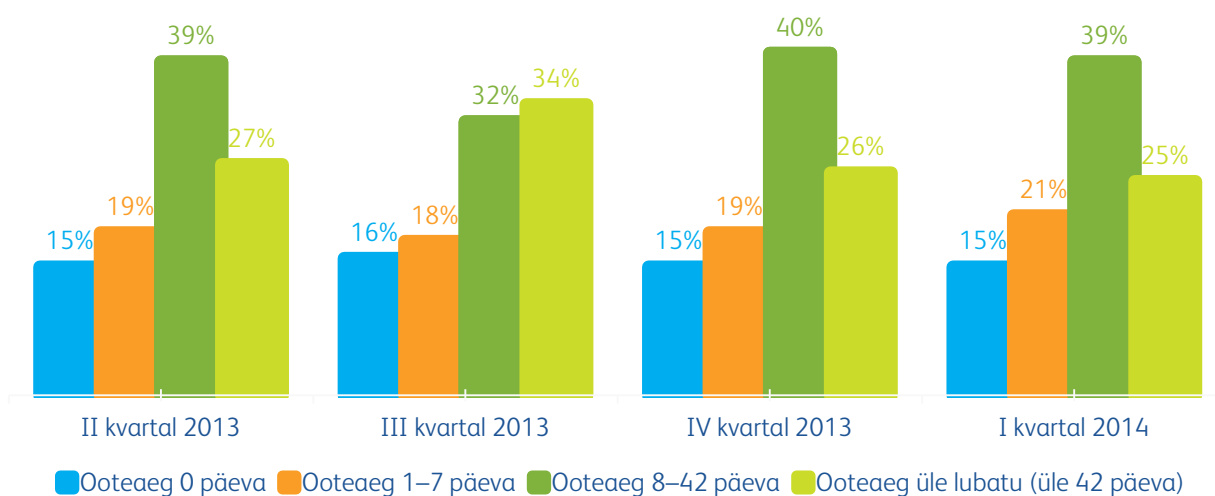
Eriarstiabi kättesaadavus

1.04.2014. aasta seisuga on haiglavõrgu arengukava haiglate ravijärjekordadesse registreeritud kokku 138 tuhat vastuvõttu. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv suurenenud 3% võrra. 1.04.2014 seisuga on 46% ravijärjekordades ootavatest vastuvõttudest lubatud ooteaja piires. Lubatud ooteajal toimuvate vastuvõttude osakaal on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurenenud nii ambulatoorses kui statsionaarses eriarstiabis.

Tabel 9. Eriarstiabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttud HVA haiglates

Ravitüüp	01.04.2013		01.04.2014		Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Lubatud ooteajaga	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Lubatud ooteajaga	Vastuvõttude arv ravijärjekordades
Ambulatoorne	123 043	33%	122 230	41%	-813
Päevaravi	2 991	95%	4 122	92%	1 131
Statsionaarne	8 270	87%	11 327	89%	3 057
Kokku	134 304	37%	137 679	46%	3 375

Ambulatoorse eriarstiabi kättesaadavuse osas esitavad haiglavõrgu arengukava haiglad alates 2013. aastast ka tagasiulatava ooteaegade aruande – info eelmisel kuul toimunud esmaste plaaniliste vastuvõttude tegeliku ooteaja kohta. Alljärgneval joonisel on esitatud andmed ambulatoorsete vastuvõttude ooteaja kohta perioodil 1.04.2013–31.03.2014.

Joonis 1. Ambulatoorsete eriarstiabi plaaniliste visiitide tegelik ooteaeg HVA haiglates perioodil 1.04.2013–31.03.2014

2014. aasta esimeses kvartalis toimus 75% haiglavõrgu arengukava haiglate esmastest plaanilistest ambulatoorsetest eriarstiabi vastuvõttudest lubatud ooteaja (kuni 42 kalendripäeva jooksul). Lubatud ooteaega ületavate vastuvõttude osakaal (25% kõigist vastuvõttudest) ei ole võrreldes eelmise kvartali andmetega oluliselt muutunud. Väga lühikese ooteajaga (ooteaeg kuni 7 kalendripäeva) vastuvõttude osakaal on haigekassale esitatud andmetel püsunud kvartalite lõikes stabiilne – 2014. aasta I kvartalis oli 36% vastuvõttudest ooteaeg kuni 7 kalendripäeva.

Lubatud ooteajaga vastuvõttude erinev osakaal ambulatoorsetes ravijärjekordades (41%) ning vastuvõttude tegeliku ooteaja andmetes (75%) tuleneb väga lühikese ooteajaga vastuvõttudest, mis ei kajastu aruandekuu 1. kuupäeva seisuga ravijärjekordade kohta esitatavates aruannetes. Erinevate aruannete andmed on siiski korreleeruvad ja viitavad sarnastele probleemidele.

Tabel 10. Eriarstiabi ambulatoorsed ravijärjekorrad ja vastuvõttude tegelik ooteaeg haiglavõrgu arengukava haiglates

	01.04.2013		01.04.2014		2014 I kvartal tegelik	
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Lubatud ooteajaga	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Lubatud ooteajaga	Esmaste plaaniliste vastuvõttude arv tagasiulatava aruande alusel	Lubatud ooteajaga
Kirurgia	25 722	31%	25 744	49%	67 732	81%
Oftalmoloogia	16 399	13%	16 435	22%	21 571	47%
Onkoloogia	4 618	52%	4 417	55%	9 437	76%
Pediaatria	6 087	38%	7 462	30%	15 381	69%
Psühhiaatria	4 179	49%	4 234	55%	11 231	78%
Sisehaigused	43 258	34%	42 764	38%	88 223	75%
Sünnitusabi ja günekoloogia	18 981	35%	16 671	49%	45 467	80%
Taastusravi	3 799	49%	4 503	47%	9 875	82%
Kokku	123 043	33%	122 230	41%	268 917	75%

Kirurgia erialal on lubatud ooteajaga vastuvõttude osakaal keskmisest suurem, seda eeskätt tulenevalt asjaolust, et üldkirurgia, otorinolarüngoloogia ja ortopeedia ooteajad on üldjuhul lubatu piirides. Kitsamate erialade spetsialistide (nt neurokirurgia, kardiokirurgia, veresoontekirurgia) ooteaegade puhul on lubatud aega ületavate vastuvõttude arv keskmisest oluliselt kõrgem. Ka ooteajad nende eriarstide juurde on sageli keskmisest pikemad.

Oftalmoloogia erialal on ooteajad rahastamise kasvule vaatamata pikad, nõudlus ületab pakkumise. Oftalmoloogi poole pöördumiseks ei ole vaja perearsti saatekirja, ooteaegade lühendamisele võib kaasa aidata saatekirja nõude kehtestamine – oluline on tagada ravi kättesaadavus patsientidele, kes seda meditsiinilistel näidustustel kiiremini vajavad.

Onkoloogia ooteajad on etteulatavate aruannete andmetel lubatu piirides. Lubatud ooteaega ületavate vastuvõttude osakaalu mõjutavad sellel erialal muu hulgas ka üks kord aastas toimuvad rutiinsed järelkontrollid, mis kvalifitseeruvad ravijärjekordade aruandluses toodud definitsiooni kohaselt igakordselt esmaseks vastuvõtuks.

Pediaatria eriala keskmisest pikemad ooteajad on seotud eeskätt Tallinna Lastehaiglaga. Kitsamate erialade spetsialistide, nt lastekardioloog, pikemad ooteajad ei ole Tallinna Lastehaigla aruannetes eraldi välja toodud. Tallinna Lastehaiglas on üldpediaatri ooteaeg lubatu piires, ka teistes pediaatria raviteenuseid pakkuvates raviasutustes vastab üldpediaatri ooteaeg lubatule.

Psühhiaatria erialal on lubatud ooteajaga vastuvõttude osakaal keskmisest suurem. Üldiselt on ooteajad lubatu piirides, kättesaadavuse probleeme esineb üksikutes raviasutustes.

Sisehaiguste erialal on lubatud ooteajaga visiitide osakaal eriala kokkuvõttes eriarstiabi keskmisel tasemel. Kitsamate erialade spetsialistide puhul on ooteajad siiski keskmisest pikemad; kõige kõrgem on lubatud ooteaega ületavate vastuvõttude osakaal endokrinoloogias ja gastroenteroloogias. Keskmisest rohkem ületavad ooteajad lubatu ka dermatoveneroloogia, neuroloogia ja kardioloogia puhul. Kutsehaiguste puhul on lubatud ooteaega ületavate vastuvõttude suur osakaal tingitud nii soovist arsti valida kui ka rutiinsetest järelkontrollidest.

Psühhiaatria; sünnitusabi ja günekoloogia ning taastusravi erialadel on lubatud ooteajaga vastuvõttude osakaal keskmisest suurem. Üldiselt on ooteajad lubatu piirides, kättesaadavuse probleeme võib esineda üksikutes raviasutustes.

Põhjalikum ülevaade eriarstiabi kättesaadavusest on avaldatud [haigekassa kodulehel](#).

[Haigekassa kodulehel](#) on avaldatud ka informatsioon HVA haiglate ambulatoorse ravi kõigi erialade mediaankestmise ooteaja kohta 2014. aasta I kvartalis ning 1. veebruari 2014, 1. märtsi 2014 ja 1. aprilli 2014 seisuga etteulatavates aruannetes esitatud ooteajad (4. vaba vastuvõtuaeg vastavas raviasutuses/erialal) võrdluses eelmise aasta samade perioodide ooteaegadega.

Eriarstiabi peamised kasutusnäitajad

Eriarstiabi peamistest kasutusnäitajatest 2014. aasta I kvartalis, sh võrdlus eelmise aasta sama perioodiga, annab ülevaate tabel 11.

Tabel 11. Eriarstiabi kasutuse olulisemad näitajad

	2011 I kvartal tegelik	2012 I kvartal tegelik	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
Ravijuhu keskmine maksumus (RJKM) eurodes	123	140	149	169	13%
ambulatoorses ravis	44	52	54	65	21%
päevaravis	368	422	438	467	6%
statsionaarses ravis	974	1 106	1 136	1 293	14%
Statsionaarsete voodipäevade arv	364 348	359 667	353 870	347 153	-2%
Keskmine statsionaarsel ravil viibimine päevades	5,92	6,00	5,97	5,85	-2%
Ambulatoorseste vastuvõttude arv	933 170	924 257	921 359	941 992	2%
Ambulatoorseid vastuvõtte ravijuhu kohta	1,28	1,30	1,31	1,30	-1%
Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv	402 702	404 247	400 700	405 740	1%
ambulatoorses ravis	384 616	386 732	382 966	388 620	1%
päevaravis	15 242	15 854	15 218	16 752	10%
statsionaarses ravis	51 208	49 728	49 020	48 712	-1%
Ravijuhtude arv kindlustatud isiku kohta	0,630	0,632	0,629	0,651	3%
ambulatoorne	0,567	0,570	0,567	0,588	4%
päevaravi	0,013	0,014	0,014	0,016	14%
statsionaarne	0,049	0,048	0,048	0,048	0%
Vältimatu abi osakaal ravikuludest (%)	45	43	45	42	-2%
ambulatoorses ravis	18	17	17	16	-1%
päevaravis	8	6	7	10	2%
statsionaarses ravis	63	62	65	62	-2%
Vältimatu abi osakaal ravijuhtudest (%)	20	19	19	19	0%
ambulatoorses ravis	16	16	16	16	0%
päevaravis	10	8	10	11	1%
statsionaarses ravis	61	60	63	61	-2%
Operatsioonide arv	42 575	42 845	40 055	42 249	5%
ambulatoorses ravis	5 200	5 727	4 362	4 696	8%
päevaravis	14 078	14 408	13 663	14 786	8%
statsionaarses ravis	23 297	22 710	22 030	22 767	3%

Kvartali viimase kuupäeva seisuga on kindlustatud isikute arv kahe perioodi võrdluses langenud 1% (vt tabel 2). Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud ambulatoorses 1% ja päevaravis 10%. Statsionaarse eriarstiabi raviteenuseid kasutanud isikute arv on võrreldes eelmise aasta I kvartaliga langenud 1%.

Ravijuhtude arv ühe ravi saanud isiku kohta kasvab kõigis ravitüüpides, mis võib lisaks selle aasta I kvartali teenuseosutamise suhteliselt suuremale intensiivsusele tähendada ka seda, et ravi saanud isikud vajasis erinevate eriarstide abi või vormistati ühe haigusjuhu kohta mitu raviarvet.

Ambulatoorses ravis on võrreldes eelmise perioodiga kasvanud nii operatsioonide kui ambulatoorsete vastuvõttude üldarv. Statsionaarses ravis on keskmine haiglaravi pikkus päevades langenud, operatsioonide üldarv kasvab statsionaarses ravis aeglasemas tempos kui ambulatoorses ja päevaravis.

Haigekassa 2014. aasta eriarstiabi eelarves arvestati tervishoiutöötajate palgakokkuleppes ja Haiglate Liidu taotlusest (suurendada kommunaalkulude, ruumide hooldus- ja remondikulude ning patsiendi halduse ja toitlustuse kulude ning juhtimiskulude kasvu) tulenevalt eriarstiabi rahalise mahu kasvuks ca 5%. Ravijuhtu keskmise maksumuse võrdlust mõjutab asjaolu, et 2013. aastal jõustusid tervishoiuteenuste loetelu muudatused (sh tervishoiutöötajate palgakokkuleppes tulenev tervishoiuteenuste hindade üldine tõus) alates 1. märtsist.

Üldkokkuvõttes on eriarstiabi kasutus kindlustatud isikute poolt kasvanud. Kergemate haigusjuhtude ravi (sh operatsioonid) teostatakse statsionaarse haiglaravi asemel järjest enam ambulatoorselt ja päevaravis.

Eriarstiabi ülikallid ravijuhud

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on ülikallite ravijuhtude eelarve täitmine vähenenud 732 tuhande euro võrra. Eelarve planeerimisel lähtutakse eelmise aasta sama perioodi kasutusnäitajatest. Ülikallite juhtude rahaline mõju on kahe perioodi võrdluses arvestatav pediatría erialal. Kirurgia ja sisehaiguste eriala rahalisest üldmahust ei moodusta ülikallite ravijuhtude muutus olulist osa.

Tabel 12. Ülikallid ravijuhud erialati tuhandetes eurodes ja ravijuhtude lõikes

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali Tegelik		Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Kirurgia	392	4	67	1	-83%	-75%
Pediaatria	501	4	0	0	-	-
Sisehaigused	583	6	677	8	16%	33%
Kokku	1 476	14	744	9	-50%	-36%

Eelarve täitmine ja ravijuhud erialati

Haigekassa eriarstiabi eelarves on 2014. aastal põhierialadeks esmane järelravi, kirurgia, oftalmoloogia, onkoloogia, pediaatria, psühhiaatria, sisehaigused, sünnitusabi ja günekoloogia ning taastusravi.

Alates 2014. aastast on eelarve planeerimisel ja täitmise jälgimisel muudetud erialade grupeerimise loogikat. Aruannetes ei ole enam eraldi välja toodud näiteks selliseid kirurgilisi erialasid nagu ortopeedia ja uroloogia – ortopeedilist ja uroloogilist ravi osutati sageli üldkirurgia eriala raames; eriarstiabi üldist eelarvet planeerides on raske määratleda, milline erialadevaheline jaotus on sisuliselt põhjendatud. Võrdlusaasta andmed on uutel põhimõtetel ümber grupeeritud. Eelnevatel aastatel keskostuna kajastatud tervishoiuteenused on alates käesolevast aastast integreeritud põhierialade eelarvesse vastavalt nende tegelikule varasemale kasutusele ja neid teenuseid enam eelarve täitmisel eraldi ei jälgita.

Esmane järelravi

Tabel 13. Esmase järelravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Esmane järelravi	384	518	513	585	475	552	93%	94%
statsionaarne	384	518	513	585	475	552	93%	94%

Esmase järelravi ravijuhtude arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 7%, sellest hoolimata on I kvartali eelarve ravijuhtude ja summa osas alatäidetud. Eelarvesse planeeritud ravijuhtude kasv on I kvartalis realiseerunud oodatust väiksemas mahu.

Kirurgia

Tabel 14. Kirurgia eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Kirurgia	32 283	205 249	36 074	214 657	37 266	214 235	103%	100%
ambulatoorne	7 409	182 102	8 903	191 471	9 361	190 291	105%	99%
päevaravi	1 983	5 976	2 234	6 176	2 411	6 692	108%	108%
statsionaarne	22 891	17 171	24 937	17 010	25 494	17 252	102%	101%

Kirurgia erialale on koondatud kardiokirurgia, lastekirurgia, neurokirurgia, näo- ja lõualuukirurgia, ortopeedia, otorinolarüngoloogia, rindkerekirurgia, uroloogia, veresoontekirurgia ja üldkirurgia raviteenused. Lepingutes on kirurgia teenusepõhiste erijuhtudena esitatud endoproteesimised, kuulmisimplantatsioonid ja organsiirdamised.

Kirurgia eelarve on summa osas täidetud 103%, ravijuhtude arv vastab planeeritule. Eelarve summa on ületatud nii ambulatoorses, päevaravis kui statsionaarses ravis. Ambulatoorsete ravijuhtude arv on planeeritust veidi madalam.

Ambulatoorse ravis on üldkirurgia, otorinolarüngoloogia, näo- ja lõualuukirurgia ja veresoontekirurgia ravijuhtude eelarve täidetud; kõigi nimetatud raviteenuste osas on ambulatoorse ravijuhu keskmine maksumus planeeritust veidi kõrgem. Lastekirurgia, neurokirurgia ja uroloogia (sh androloogiline ravi) eelarve on nii summa kui ravijuhtude osas alatäidetud.

Ortopeedia, rindkerekirurgia ja kardiokirurgia ravijuhtude eelarve on alataidetud, kuid summa on seoses ravijuhu keskmise maksumuse kallinemisega ületatud.

Päevaravi eelarve täitmisele on olulise mõjuga üldkirurgia ja ortopeedia päevakirurgiliste teenuste planeeritust suurem maht. Ravijuhu keskmine maksumus vastab kirurgia päevaravis planeeritule.

Statsionaarse kirurgia eelarve täitmine vastab planeeritule. Eelarve summa on alataidetud kardiokirurgia, ortopeedia ja veresoontekirurgia statsionaarses ravis. Ülejäänud raviteenuste osas ületab I kvartalis haigekassa poolt rahastatud raviteenuste summa planeeritut.

Oftalmoloogia

Tabel 15. Oftalmoloogia eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Oftalmoloogia	4 628	91 584	5 287	91 045	5 555	94 493	105%	104%
ambulaatorne	2 207	87 180	2 728	86 541	2 830	89 687	104%	104%
päevaravi	1 970	3 936	2 125	4 033	2 283	4 356	107%	108%
statsionaarne	451	468	434	471	442	450	102%	96%

Oftalmoloogia I kvartali eelarve on täidetud 105%, ravijuhud 104%.

Ambulaatorses oftalmoloogias on haigekassa poolt rahastatud ravijuhtude arv võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 3%; ravijuhu keskmine maksumus vastab planeeritule. Oftalmoloogia päevaravi eelarve ületäitmine on seotud katarakti operatsioonidega – planeeritud oli 3800 operatsiooni, tegelikult tehti 4100. Statsionaarse oftalmoloogia raviteenuseid pakutakse Ida-Tallinna Keskhaiglas ja Tartu Ülikooli Kliinikumis. Mõlema teenuseosutaja juures oli I kvartalis statsionaarse ravijuhu keskmine maksumus planeeritust kõrgem. Statsionaarsete ravijuhtude üldarv jäi eelmise aasta sama perioodi tasemele.

Onkoloogia

Tabel 16. Onkoloogia eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Onkoloogia	14 671	34 313	17 778	36 327	17 808	36 135	100%	99%
ambulaatorne	7 259	29 865	8 675	31 466	9 286	31 167	107%	99%
päevaravi	403	763	416	803	516	979	124%	122%
statsionaarne	7 009	3 685	8 687	4 058	8 006	3 989	92%	98%

Alates 2014. aastast kajastub onkoloogia põhialal ka hematoloogia raviteenuste kasutus. Lepingutes on onkoloogia eriala teenusepõhise erijuhuna kajastatud luuüdi transplantatsiooniga seotud raviteenused.

Onkoloogia I kvartali eelarve vastab planeeritule – summa on täidetud 100%, ravijuhud 99%. Eelarvesse oli planeeritud ravijuhtude kasv seoses vajadusega hoida sageneva haigestumise juures ravi kättesaadavust stabiilsena. Ravi saanud isikute arv on I kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud kõigis ravitüüpides.

Onkoloogia erialal oli I kvartalis raviteenuste liikumine erinevate ravitüüpide vahel planeeritust kiirem – statsionaarse ravi arvelt on osutatud päevaravi raviteenuseid; statsionaarse ja päevaravi summa arvelt ambulatoorset ravi.

Pediaatria

Tabel 17. Pediaatria eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Pediaatria	5 122	39 808	5 961	38 814	5 253	38 139	88%	98%
ambulatoorne	1 505	31 763	1 854	31 100	1 730	30 052	93%	97%
päevaravi	218	540	229	518	275	693	120%	134%
statsionaarne	3 399	7 505	3 878	7 196	3 248	7 394	84%	103%

Pediaatria I kvartali eelarve on nii summa kui ravijuhtude osas alatäidetud. Eelarve alatäitmine on seotud piirkondlike ja keskhaiglatega, üldhaiglates ja valikupartnerite juures olid lepingud pediaatria erialal pigem ületäidetud. Ravi saanud isikute arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud päevaravis; ambulatoorses ja statsionaarses ravis on pediaatria raviteenuseid kasutanud isikute arv langenud. Ravijuhu keskmine maksumus oli kõigis ravitüüpides planeeritust madalam. Statsionaarse ravijuhu keskmise maksumuse erinevus planeeritust tuleneb muu hulgas ka asjaolust, et eelarve aluseks oleva eelmise aasta sama perioodi 4 ülikalli ravijuhuga (kogumaksumusega 501 tuhat eurot) võrreldes käesoleva aasta I kvartalis pediaatria erialal ülikalleid ravijuhte ei esinenud.

Psühhiaatria

Tabel 18. Psühhiaatria eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Psühhiaatria	5 072	61 015	7 022	61 459	6 615	60 514	94%	98%
ambulatoorne	1 478	58 337	2 006	58 693	1 958	57 839	98%	99%
päevaravi	45	114	85	132	70	123	82%	93%
statsionaarne	3 549	2 564	4 931	2 634	4 587	2 552	93%	97%

Psühhiaatria eelarve täideti I kvartalis summa osas 94%, ravijuhtude osas 98%.

Psühhiaatria eriala 2014. aasta keskmisest suurem eelarvetõus oli seotud tervishoiuteenuste loetelu psühhiaatriliste teenuste osa kaasajastamisega ning uute teenuste lisamisega tervishoiuteenuste loetellu. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kõigis ravitüüpides ravijuhtude arv ühe ravi saanud isiku kohta langenud (raviarve on enam haigusjuhpõhine). Ravi saanud isikute arv on kõigis ravitüüpides kasvanud.

Sisehaigused

Tabel 19. Sisehaiguste eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Sisehaigused	37 538	204 506	42 072	209 312	44 991	213 421	107%	102%
ambulatoorne	11 581	184 413	13 609	189 202	14 559	193 131	107%	102%
päevaravi	2 314	1 769	2 548	1 782	2 658	2 028	104%	114%
statsionaarne	23 643	18 324	25 915	18 328	27 774	18 262	107%	100%

Sisehaiguste erialale on alates 2014. aastast koondatud dermatoveneroloogia (nahahaigused), endokrinoloogia, gastroenteroloogia, infektsioonhaigused, kardioloogia, kutsehaigused, nefroloogia (neeru- ja kuseteede haigused), neuroloogia, pulmonoloogia, reumatoloogia ja sisehaiguste raviteenused. Teenusepõhiste erijuhtudena kajastatakse sisehaiguste all dialüüsid (hemodialüüs ja peritoneaaldialüüs).

Sisehaiguste eelarve on I kvartalis summas osas täidetud 107%, ravijuhtude osas 102%.

Ambulatoorses ravis oli sisehaiguste erialal planeeritud võrreldes eelmise aastaga ravijuhtude arvu kasv 3% võrra – ravijuhtude tegelik kasv ületas planeeritu. Eelarves planeeritust suurem on gastroenteroloogia, kardioloogia, neuroloogia, pulmonoloogia ja sisehaiguste ravijuhtude arv. Ravijuhu keskmine maksumus oli I kvartali eelarves planeeritust oluliselt (üle 10%) kõrgem reumatoloogias, infektsioonhaiguste ja sisehaiguste ravijuhtude osas.

Sisehaiguste päevaravist moodustavad olulise osa (71% eelarve summast ja 47% ravijuhtudest) hemodialüüsid, mille eelarve jäi I kvartalis alatäidetuks – hemodialüüsi ravijuhtude eelarve täideti 95%, summa 97%. Teiste sisehaiguste päevaravi raviteenuste kasutus ületas planeeritu, sealjuures oli nende teenuste puhul ravijuhu keskmine maksumus planeeritust madalam.

Statsionaarse ravi osas osutati planeeritust rohkem ravijuhte gastroenteroloogias, neuroloogias ja pulmonoloogias. Statsionaarses kardioloogias ja sisehaiguste osas täideti ravijuhtude eelarve 100%, teiste raviteenuste osas (dermatoveneroloogia, endokrinoloogia, infektsioonhaigused, kutsehaigused, nefroloogia, reumatoloogia) jäi statsionaarsete ravijuhtude arv eelarves kavandatud võrreldes madalamaks. Ravijuhu keskmine maksumus oli I kvartalis planeeritust oluliselt (üle 10%) kõrgem neuroloogias ja nefroloogias. Ka teiste olulise mahuga statsionaarsetel sisehaiguste tervishoiuteenuste (kardioloogia, pulmonoloogia, sisehaigused) osas oli ravijuhu keskmine maksumus planeeritust kõrgem.

Sünnitusabi ja günekoloogia

Tabel 20. Sünnitusabi ja günekoloogia eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Sünnitusabi ja günekoloogia	10 426	125 657	11 668	123 434	11 901	125 683	102%	102%
ambulatoorne	5 154	114 215	5 749	111 798	6 071	114 190	106%	102%
päevaravi	636	4 170	673	4 079	730	4 298	108%	105%
statsionaarne	4 636	7 272	5 246	7 557	5 100	7 195	97%	95%

Sünnitusabi ja günekoloogia eriala eelarves ei ole alates 2014. aastast kajastatud androloogia raviteenuseid, mis on eelarvestatud kirurgias uroloogia erialale. Günekoloogia raviteenustele on alates käesolevast aastast lisandunud eelnevalt ennetuse eelarvest rahastatud pärilike haiguste sünnieelne diagnostika. Teenusepõhiste erijuhtudena kajastatakse sünnitusabi ja günekoloogia erialal sünnitused ning kunstliku viljastamisega seotud ravijuhud.

Ambulatoorsete ravijuhtude arv on I kvartalis eelarves planeeritust 2% suurem, sh on kasvanud nii viljatusravi kui muu günekoloogia ravijuhtude arv. Muu ambulatoorse günekoloogia osas on kasvanud nii ravijuhu keskmine maksumus kui ravijuhtude arv ühe ravi saanud isiku kohta. Päevaravi raviteenuseid on osutatud planeeritust rohkem – eelarve on täidetud summa osas 108% ja ravijuhtude osas 105%. Statsionaarse ravi osas oli sünnituste arv eelarvesse planeeritust 10% madalam. Muu statsionaarse günekoloogia ravijuhtude arv vastab planeeritule, ravijuhu keskmine maksumus on eeldatust veidi kõrgem.

Taastusravi

Tabel 21. Taastusravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Taastusravi	2 582	17 462	3 489	19 889	3 152	20 270	90%	102%
ambulatoorne	1 185	15 685	1 699	18 082	1 492	18 543	88%	103%
statsionaarne	1 397	1 777	1 790	1 807	1 660	1 727	93%	96%

Taastusravi eelarve on ravijuhtude osas täidetud 102%, summa osas 90%.

Ambulatoorse taastusravi osas oli eelarvesse planeeritud ravijuhtude ja ravijuhu keskmise maksumuse oluline kasv. Ravijuhtude arvu kasv oli I kvartalis planeeritust kiirem – võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas ravijuhtude arv 18%. Ravijuhu keskmise maksumuse kasvu planeerimisel soovis haigekassa võimaldada ühe ravijuhu käigus rohkem protseduure ja uuringuid ning kajastada neid ühel raviarvel. Ravijuhtude arv ühe ravi saanud isiku kohta on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga ambulatoorses taastusravis kasvanud – sellest tulenevalt jääb ka ravijuhu keskmine maksumus planeeritule oluliselt alla. Statsionaarse taastusravi eelarve on I kvartalis nii ravijuhtude kui summa osas alataidetud.

Eriarstiabi lepingute täitmine

2014. aasta I kvartalis tasus haigekassa haiglatele 804 tuhande ravijuhu eest 136 miljonit eurot. Haiglavõrgu arengukava haiglate ravijuhud moodustasid 81% ning summa 89% eriarstiabi lepingute täitmisest.

2014. aasta kogu eriarstiabi lepingute mahud partnerite lõikes on leitavad [haigekassa koduleheküljelt](#).

Tabelis 22 on esitatud koondandmed haiglavõrgu arengukava haiglate ja valikupartnerite I poolaastaks sõlmitud eriarstiabi lepingute täitmise kohta seisuga 31.03.2014. 2013. ja 2014. aasta I kvartali lepingute täitmisest kajastub kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse alusel riigieelarvest finantseeritavad tervishoiuteenused, mis haigekassa eelarve täitmisest kajastub muude kulude hulgas.

Tabel 22. Eriarstiabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik		2014 I poolaasta leping		2014 I kvartali tegelik		Lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	107 914	625 704	247 999	1 337 645	126 044	653 260	51%	49%
Piirkondlikud haiglad	60 277	243 513	138 203	514 552	69 009	249 097	50%	48%
Keskhaiglad	33 182	260 663	76 970	567 182	40 594	284 374	53%	50%
Üldhaiglad ja kohalik haigla	14 455	121 528	32 826	255 911	16 441	119 789	50%	47%
Valikupartnerid	8 924	154 917	18 683	300 320	9 555	150 270	51%	50%
Kokku	116 838	780 621	266 682	1 637 965	135 599	803 530	51%	49%

Alljärgnevas tabelis on esitatud andmed haiglavõrgu arengukava haiglate I poolaastaks sõlmitud eriarstiabi lepingute täitmisest seisuga 31.03.2014.

Tabel 23. Haiglavõrgu arengukava haiglate I kvartali eriarstiabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik		2014 I poolaasta leping		2014 I kvartali tegelik		Lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Piirkondlikud haiglad								
Tallinna Lastehaigla SA	5 192	42 492	10 190	89 346	4 872	43 342	48%	49%
Ambulatoorne	1 371	37 043	3 764	79 302	1 811	37 520	48%	47%
Päevaravi	247	703	852	1 839	385	949	45%	52%
Statsionaarne	3 004	4 693	5 574	8 205	2 676	4 873	48%	59%
Keskostu raviteenused	570	53	0	0	0	0	-	-
TÜ Kliinikum SA	26 506	116 788	62 498	247 669	30 497	120 088	49%	48%
Ambulatoorne	7 869	102 558	19 924	217 822	9 460	105 326	47%	48%
Päevaravi	1 318	3 211	2 894	6 695	1 482	3 389	51%	51%
Statsionaarne	16 736	10 936	39 680	23 152	19 555	11 373	49%	49%
Keskostu raviteenused	583	83	0	0	0	0	-	-

Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	28 579	84 233	65 514	177 537	33 640	85 667	51%	48%
Ambulatoorne	7 896	73 652	19 182	155 745	9 742	74 600	51%	48%
Päevaravi	1 151	1 826	2 505	3 626	1 290	1 968	51%	54%
Statsionaarne	19 263	8 651	43 827	18 166	22 609	9 099	52%	50%
Keskostu raviteenused	269	104	0	0	0	0	-	-
Keskhaiglad								
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	14 382	103 164	34 308	237 160	18 543	120 807	54%	51%
Ambulatoorne	4 728	92 608	13 506	215 311	7 358	109 129	54%	51%
Päevaravi	1 348	3 098	3 467	7 465	1 966	4 383	57%	59%
Statsionaarne	8 306	7 458	17 335	14 384	9 218	7 295	53%	51%
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	8 204	76 258	18 561	159 382	9 708	78 459	52%	49%
Ambulatoorne	3 069	69 242	7 556	145 589	3 780	71 683	50%	49%
Päevaravi	686	1 415	1 461	2 723	742	1 283	51%	47%
Statsionaarne	4 393	5 590	9 545	11 070	5 186	5 493	54%	50%
Keskostu raviteenused	56	11	0	0	0	0	-	-
SA Ida-Viru Keskhaigla	5 288	37 833	12 007	79 765	6 063	39 661	50%	50%
Ambulatoorne	1 621	33 606	4 126	71 751	1 919	35 236	47%	49%
Päevaravi	461	938	952	1 809	518	1 011	54%	56%
Statsionaarne	3 206	3 289	6 929	6 205	3 625	3 414	52%	55%
Pärnu Haigla SA	5 308	43 408	12 094	90 875	6 281	45 447	52%	50%
Ambulatoorne	1 605	38 590	4 063	81 433	2 131	40 571	52%	50%
Päevaravi	279	1 229	801	2 401	394	1 338	49%	56%
Statsionaarne	3 357	3 565	7 230	7 041	3 756	3 538	52%	50%
Keskostu raviteenused	67	24	0	0	0	0	-	-
Üldhaiglad ja kohalik haigla								
Järvamaa Haigla AS	1 094	10 399	2 360	21 572	1 212	10 645	51%	49%
Ambulatoorne	476	9 435	1 097	19 743	567	9 747	52%	49%
Päevaravi	53	193	115	397	67	208	58%	52%
Statsionaarne	565	771	1 147	1 432	578	690	50%	48%
Kuressaare Haigla SA	1 421	11 518	3 239	25 146	1 595	11 186	49%	44%
Ambulatoorne	408	10 152	983	22 423	446	9 906	45%	44%
Päevaravi	86	185	173	359	70	148	41%	41%
Statsionaarne	927	1 181	2 082	2 364	1 079	1 132	52%	48%
Läänemaa Haigla SA	797	7 984	1 862	16 610	965	8 243	52%	50%

Ambulatoorne	256	7 151	609	15 021	322	7 438	53%	50%
Päevaravi	29	142	65	296	37	165	57%	56%
Statsionaarne	512	691	1 188	1 293	606	640	51%	49%
AS Rakvere Haigla	1 592	10 453	3 722	24 046	1 872	10 745	50%	45%
Ambulatoorne	441	8 637	1 186	20 427	523	8 812	44%	43%
Päevaravi	63	285	151	641	81	352	54%	55%
Statsionaarne	1 088	1 531	2 385	2 978	1 268	1 581	53%	53%
Lõuna-Eesti Haigla AS	1 214	9 802	2 777	19 680	1 408	9 457	51%	48%
Ambulatoorne	354	8 409	867	16 935	389	7 975	45%	47%
Päevaravi	93	310	221	707	112	366	51%	52%
Statsionaarne	760	1 050	1 689	2 038	907	1 116	54%	55%
Keskostu raviteenused	7	33	0	0	0	0	-	-
SA Narva Haigla	2 964	25 937	6 423	52 457	3 148	25 371	49%	48%
Ambulatoorne	909	22 237	2 191	45 793	1 001	21 925	46%	48%
Päevaravi	106	307	233	560	115	285	49%	51%
Statsionaarne	1 948	3 390	3 999	6 104	2 032	3 161	51%	52%
Keskostu raviteenused	1	3	0	0	0	0	-	-
Viljandi Haigla SA	2 153	15 719	5 129	34 255	2 616	15 613	51%	46%
Ambulatoorne	547	13 712	1 438	30 525	688	13 730	48%	45%
Päevaravi	80	289	146	520	73	261	50%	50%
Statsionaarne	1 521	1 692	3 545	3 210	1 855	1 622	52%	51%
Keskostu raviteenused	5	26	0	0	0	0	-	-
Valga Haigla AS	771	8 339	1 749	16 727	881	7 600	50%	45%
Ambulatoorne	268	7 498	645	15 094	305	6 784	47%	45%
Päevaravi	62	216	148	453	69	215	47%	47%
Statsionaarne	441	625	956	1 180	507	601	53%	51%
SA Hiiumaa Haigla	294	2 585	694	6 044	336	2 635	48%	44%
Ambulatoorne	78	2 282	215	5 423	95	2 318	44%	43%
Päevaravi	9	62	28	132	17	79	63%	60%
Statsionaarne	207	241	451	489	224	238	50%	49%
Põlva Haigla AS	822	7 153	1 847	14 739	933	7 104	51%	48%
Ambulatoorne	246	6 160	625	12 850	287	6 098	46%	47%
Päevaravi	51	246	115	547	61	277	53%	51%
Statsionaarne	525	747	1 107	1 342	585	729	53%	54%

Rapla Maakonnahaigla SA	802	7 566	1 809	15 872	833	6 910	46%	44%
Ambulatoorne	286	6 755	707	14 310	333	6 253	47%	44%
Päevaravi	71	163	119	303	44	121	37%	40%
Statsionaarne	445	648	983	1 259	456	536	46%	43%
Jõgeva Haigla SA	531	4 073	1 217	8 763	642	4 280	53%	49%
Ambulatoorne	162	3 540	415	7 741	192	3 753	46%	48%
Päevaravi	19	71	31	109	14	48	45%	44%
Statsionaarne	350	462	771	913	436	479	57%	52%
HVA haiglad	107 914	625 704	247 999	1 337 645	126 044	653 260	51%	49%
Ambulatoorne	32 590	553 267	83 099	1 193 238	41 349	578 804	50%	49%
Päevaravi	6 212	14 889	14 477	31 582	7 537	16 846	52%	53%
Statsionaarne	67 554	57 211	150 423	112 825	77 158	57 610	51%	51%
Keskostu raviteenused	1 558	337	0	0	0	0	-	-

1.4. Õendusabi

Alates 2014. aasta 1. jaanuarist tõusid tervishoiuteenuste hinnad palgakokkuleppes tulenevalt. Statsionaarse iseseisva õendusabi voodipäeva piirhind tõusis ka seoses iseseisva statsionaarse õendusabi osutamist reguleeriva uue sotsiaalministri määruse¹ rakendamisega. Raviasutuste statsionaarse õendusabi lepingute ravijuhu keskmised maksumused vaadati üle ja ühtlustati, et need võimaldaks osutada lisaks arsti vastuvõtule ka füsioteraapiat. Oluliselt korrigeeriti ka osade teenuseosutajate koduõenduse lepingute ravijuhu keskmist maksumust, et ühtlustada ravi kättesaadavust ja vältida ravijuhu poolitamist.

2014. aasta I kvartalis rahastas haigekassa statsionaarse iseseisva õendusabi teenust 6 miljonit eurot, mis on 26% enam kui 2013. aasta I kvartalis. Kasvanud on ka ravijuhtude arv 7% võrra. Võrreldes planeerituga on statsionaarse õendusabi eelarve sarnaselt eelmisele aastale alatäidetud. Alatäitmine tuleneb peamiselt keskhaiglate statsionaarse õendusabi lepingute alatäitmisest ja on seotud Euroopa struktuurfondide välisabi toetusel laiendatud ravivõimalustega, mille suhtes nõudlus kohanenud pole. Oluliselt alatäidetud on Lääne-Tallinna Keskhaigla ja Ida-Viru Keskhaigla lepingud aga täitmata on ka mitmete valikupartnerite lepingud. Üldhaiglate kogemus näitab, et uute võimalustega kohanemine võtab umbes aasta. Vabad ressursid on suunatud koduõendusteenuse kättesaadavuse parandamisele. Geriaatrilise hindamise ravijuhtude arv on 10% vähenenud ning rahastamise maht on jäänud samale tasemele 2013. aasta I kvartaliga võrreldes. Koduõenduse teenuste eest tasuti 22% enam kui 2013. aasta I kvartalis. Kasv tuleneb koduõendusteenuste ravijuhtude kasvust (9%). Tulemus on ootuspärane, kuna haigekassa eesmärk on parandada iseseisva õendusabi, eelkõige koduõendusteenuste ning statsionaarse õendusabi kättesaadavust.

Tabel 24. Õendusabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Koduõendus	947	8 086	1 109	8 245	1 163	8 786	105%	107%
Geriaatriline hindamine	24	387	26	370	24	348	92%	94%
Statsionaarne õendusabi	3 801	4 611	4 964	4 964	4 825	4 888	97%	98%
Kokku	4 772	13 084	6 099	13 579	6 012	14 022	99%	103%

10% kasvas 2014. a I kvartalis koduõenduses visiitide arv võrreldes 2013. aasta sama perioodiga ning isikuid teenindati 7% enam, mis viitab sellele, et visiitide arv ühe patsiendi kohta on kasvanud. Vähihaigete koduses toetusravis tehti 13% vähem visiite kui 2013. aasta I kvartalis, ning teenindatud isikuid oli 14% vähem.

Tabel 25. Õendusabi visiidid

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali tegelik		Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga	
	Visiite	Isikuid	Visiite	Isikuid	Visiite	Isikuid
Koduõendus	50 282	3 303	55 432	3 547	10%	7%
Vähihaigete kodune toetusravi	4 442	398	3 866	342	-13%	-14%

Õendusabis on raviasutuste poolt haigekassale esitatud ravijärjekordade aruannete alusel ooteajad lubatu piirides. Statsionaarses õendusabis on maksimaalseks lubatud ooteajaks 3 kuud, koduõenduse puhul 2 nädalat.

Ülevaade õendusabi kättesaadavusest on avaldatud [haigekassa kodulehel](#).

¹ „Õendushaiglas iseseisvalt osutada lubatud õendusabiteenuste loetelu ja nende hulka kuuluvad tegevused ning nõuded statsionaarse õendusabi iseseisvalt osutamiseks vajalikule töötajate koosseisule, ruumidele, sisseseadele, aparatuurile ja töövahenditele“

Õendusabi lepingute täitmine

2013. aastal tasus haigekassa partneritele 14 tuhande ravijuhu eest 6 miljonit eurot. Alljärgnevas tabelis on esitatud andmed hooldusravi lepingute täitmise kohta 2014. aasta I kvartalis.

2014. aasta õendusabi lepingute mahud on leitavad ka [haigekassa koduleheküljelt](#).

Tabel 26. Õendusabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik		2014 I poolaasta leping		2014 I kvartali tegelik		Lepingute täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	2 514	5 301	7 050	11 827	3 494	6 209	50%	52%
Piirkondlikud haiglad	307	535	712	1 123	389	653	55%	58%
Keskhaiglad	1 065	1 894	3 224	4 669	1 437	2 001	45%	43%
Üldhaiglad ja kohalik haigla	1 142	2 872	3 114	6 035	1 668	3 555	54%	59%
Vailkupartnerid	2 258	7 783	5 029	15 168	2 518	7 813	50%	52%
Kokku	4 772	13 084	12 079	26 995	6 012	14 022	50%	52%

Tabelis 27 on esitatud andmed haiglavõrgu arengukava haiglate I poolaastaks sõlmitud õendusabi lepingute täitmise kohta seisuga 31.03.2014.

Tabel 27. Haiglavõrgu arengukava haiglate õendusabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik		2014 I poolaasta leping		2014 I kvartali tegelik		Lepingute täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Piirkondlikud haiglad	307	535	712	1 123	389	653	55%	58%
TÜ Kliinikum SA	218	424	489	901	253	537	52%	60%
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	89	111	223	222	136	116	61%	52%
Keskhaiglad	1 065	1 894	3 224	4 669	1 437	2 001	45%	43%
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	501	945	1 168	1 928	558	915	48%	47%
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	292	352	1 067	1 188	469	380	44%	32%
SA Ida-Viru Keskhaigla	51	223	393	732	113	310	29%	42%
Pärnu Haigla SA	221	374	597	821	297	396	50%	48%
Üldhaiglad ja kohalik haigla	1 142	2 872	3 114	6 035	1 668	3 555	54%	59%
Järvamaa Haigla AS	99	264	224	473	121	267	54%	56%
Kuressaare Haigla SA	132	295	325	635	143	350	44%	55%
Läänemaa Haigla SA	76	177	204	362	113	198	55%	55%
AS Rakvere Haigla	72	373	325	974	195	710	60%	73%

Lõuna-Eesti Haigla AS	168	415	379	721	205	420	54%	58%
SA Narva Haigla	138	267	517	856	284	411	55%	48%
Viljandi Haigla SA	151	454	340	744	191	550	56%	74%
Valga Haigla AS	90	223	218	392	107	216	49%	55%
SA Hiiumaa Haigla	26	25	61	61	39	30	63%	49%
Põlva Haigla AS	82	175	212	376	121	202	57%	54%
Rapla Maakonna Haigla SA	46	67	158	182	79	82	50%	45%
Jõgeva Haigla SA	61	137	151	259	69	119	46%	46%
HVA haiglad kokku	2 514	5 301	7 050	11 827	3 494	6 209	50%	52%

1.5. Hambaravi

Kõige suurema osa haigekassa poolt rahastatavatest hambaravi teenustest moodustab kuni 19-aastaste laste hambaravi, täiskasvanute hambaraviteenuste eest võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle ainult vältimatu abi korral. Hambaravi rahalisi hüvitisi (proteesihüvitis, hambaravihüvitis) vaadeldakse haigekassa aruannetes hambaravi teenustest eraldi, rahalistest hüvitistest annab ülevaate käesoleva aruande peatükk 5.

Tabel 28. Hambaravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Laste hambaravi	3 623	75 593	4 074	75 897	3 877	75 909	95%	100%
Laste hambahaiguste ennetus	72	4 686	85	5 074	75	4 409	88%	87%
Ortodontia	866	11 814	1 041	12 576	929	11 943	89%	95%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	220	5 157	224	4 715	246	5 301	110%	112%
Kokku	4 781	97 250	5 424	98 262	5 127	97 562	95%	99%

2014. aasta I kvartalis tasus haigekassa hambaravi teenuste eest kokku 5,1 miljonit eurot. Eelarve täideti summa osas 95% ja ravijuhtude osas 99%. Eelarve on sarnaselt eelmistele aastatele ületatud täiskasvanute vältimatu abi osas ja alatäidetud laste hambahaiguste ennetuse osas.

Hambaravis on raviasutuste poolt haigekassale esitatud ravijärjekordade aruannete alusel ooteajad lubatu piirides. Ülevaade hambaravi kättesaadavusest on avaldatud [haigekassa kodulehel](#).

2014. aasta hambaravi lepingute mahud partnerite lõikes on leitavad [haigekassa koduleheküljelt](#).

2. Tervise edendamine

Haigekassa tegeleb tervise edendamisega projektitöö kaudu, tegevused on seostatud rahvastiku tervise arengukavaga. Tervise edendamisele planeeritud I kvartali eelarvest (93 tuhat eurot) kasutati 198% (184 tuhat eurot).

I kvartalis tekkinud eelarve ületamine oli seotu peamiselt ulatuslike meediategevustega I kvartalis ning kavandatavast suuremate väljamaksetega I kvartalis. Kogu tervise edendamise eelarve kasutus jääb aasta jooksul planeeritu piiresse.

Kampaania „Terviseküsimuste lahendus algab oma perearstist ja pereõest“ eesmärgiks oli tõsta inimeste teadlikkust esmatasandi tervishoiusüsteemi võimaluste kohta. Kampaaniaga sooviti avada perearsti ja -õe poolt pakutava teenuse sisu nii, et inimesed teadvustavad, et perearst on samaväärne spetsialist kui eriarst, kes oskab diagnoosida ja ravida enamikke haigustest. Kampaania märgatavuse uuring valmib II kvartalis.

Jaanuaris-veebruaries toetati teavitusega „Kingi endale kindlustunne!“ emakakaelavähi varajase avastamise sõeluuringut, peamiselt välimeedia vahendusel. Terviseleheküljed on ilmunud alates veebruarist suuremates päeva ja -nädalalehtedes (Postimees, Linnaleht, Õhtuleht, Maaleht, Den za Dnjom), lisatähelepanu sel aastal on venekeelsel lugejal, koostöö toimub ka ajalehega Põhjarannik.

Jätkub lasteaedade ja koolide tervise edendamise koordineerimine, laste hammaste tervise ja raseduskriisi nõustamise projekt. 17 piirkonnas viiakse ellu vigastuste vältimise alaseid tegevusi. Koostööpartneritega on ette valmistatud igaaastane tervise edendamise üleriigiline konverents. Sel aastal toimub konverents „Liikudes tervise heaks“ 6. juunil Pärnus.

Osa kavandatud tegevusi käivitatakse II poolaastal, need on peamiselt suunatud tervisesüsteemide arendamise koolitustele ja patsiendijuhendite väljatöötamisele. I kvartalis on toimunud ettevalmistus rasedate vaimse tervise alastele koolitustele (mais) ning ravijuhendite koostamise koolituseks 17.–19. juunil.

3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

2014. aasta esimese kvartali jooksul on haigekassa kindlustatutele ambulatoorseks kasutamiseks mõeldud soodustusega retseptiravimeid kompenseerinud 26,2 miljoni euro ulatuses. Kvartali eelarve on täidetud 98% ja 2014. aastaks planeeritud eelarve 23,8% ulatuses.

Tabel 29. Kindlustatutele kompenseeritud ravimite eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve Täitmine
100% kompenseeritavad ravimid	12 216	13 171	12 530	95%
90% kompenseeritavad ravimid	7 338	7 825	7 763	99%
75% kompenseeritavad ravimid	1 452	1 482	1 503	101%
50% kompenseeritavad ravimid	4 127	4 252	4 373	103%
Kokku	25 133	26 730	26 169	98%

Kokku on rahalisi vahendeid kasutatud 2013. aastaga võrreldes 4% ehk üle miljoni võrra enam. Kasv on suhteliselt ühtlaselt jagunenud erinevate soodusliikide lõikes. Rahastamise suurenemine on tingitud kahest komponendist – kasvab nii ravimikasutus, mis väljendub soodusretseptide arvu kasvus kui ka keskmise soodusretsepti maksumus ravikindlustusele. Positiivsena saab välja tuua asjaolu, et oluliselt enam on kasvanud retseptide arv võrreldes retsepti keskmise maksumusega. Viimase tagasihoidlik kasv tuleneb peamiselt soodsamate geneeriliste ravimite kasutuselevõtust. Kokkuvõttes viitab selline areng ratsionaalsele ravimikasutusele – kokkuhoitud raha saab kasutada muuhulgas kindlustuspaketi laiendamiseks ehk näiteks uute ravimite kompenseerimiseks. 2014. aasta I kvartali algul hakati esmakordselt kompenseerima 6 erinevat ravimit – C-hepatiidi, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse, podagra, rasvhapete metabolismi häire ja pankrease neuroendokriinkasvaja raviks.

Tabel 30. Soodusretseptide arv ja keskmine maksumus eurodes

	2013 I kvartal tegelik		2014 I kvartal tegelik		Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga	
	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale
100% soodusretseptid	210 711	57,98	221 234	56,64	5%	-2%
90% soodusretseptid	672 618	10,91	699 383	11,10	4%	2%
75% soodusretseptid	140 289	10,35	141 766	10,60	1%	2%
50% soodusretseptid	896 562	4,60	911 769	4,80	2%	4%
Kokku	1 920 180	13,09	1 974 152	13,26	3%	1%

Kindlustatu omaosalus on sarnane võrdlusperioodil registreerituga olles 0,6% võrra kasvanud. Keskmise soodusretsepti maksumus on 2014. aasta esimeses kvartalis 6,44 eurot ehk 32,7% retsepti kogumaksumusest.

Tabel 31. Kindlustatu omaosalus eurodes

	2013 I kvartal tegelik	2014 I kvartal tegelik	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
100% soodusretseptid	1,9	2,0	0,1%
90% soodusretseptid	4,6	4,6	0,0%
75% soodusretseptid	6,6	6,8	0,2%
50% soodusretseptid	8,8	8,9	0,1%
Kokku	6,4	6,4	0,0%

4. Ajutise töövõimetus hüvitised

Ajutise töövõimetus hüvitis on rahaline kompensatsioon, mida makstakse töövõimetuslehe alusel kindlustatud isikule, kellel jääb ajutise töövabastuse tõttu saamata sotsiaalmaksuga maksustatud tulu.

2014. aasta I kvartalis oli ajutise töövõimetus hüvitiste kasutus 29,4 miljonit eurot, mis on 3% rohkem kui eelmise aasta samal perioodil. Eelarve ületamise põhjustas peamiselt sünnitushüvitiste ühe päeva keskmise hüvitise 12% kasv.

Tabel 32. Töövõimetus hüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve Täitmine
Haigushüvitised	12 095	12 087	12 215	101%
Hooldushüvitised	6 303	5 613	5 583	99%
Sünnitushüvitised	9 487	9 841	10 784	110%
Tööõnnetushüvitised	728	774	777	100%
Kokku	28 613	28 315	29 359	104%

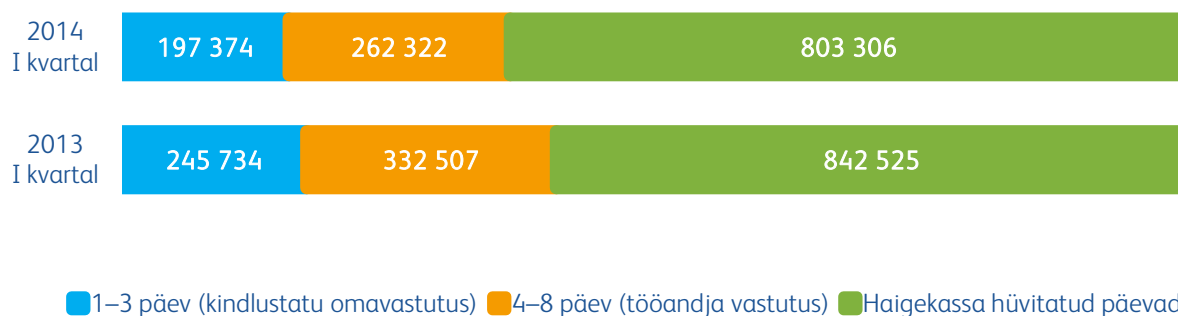
Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga vähenes haigekassa hüvitatud lehtede arv 13% (vt tabel 33). Languse põhjustas viirushaigustesse haigestumiste püsimine varasemate aastate keskmisel tasemel. Möödunud aasta vastavaid näitajaid mõjutas märkimisväärselt I kvartalis toimunud ulatuslik ülemiste hingamisteede nakkustesse ja grippi haigestumiste laine, mistõttu haigekassa hüvitatud lehtede arv kasvas hüppeliselt (21% vs 2012. aastal).

Tabel 33. Haigekassa hüvitatud töövõimetus hüvitiste lehtede ja päevade arv

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
Haigushüvitis			
Haigekassa hüvitatud lehtede arv	69 653	60 389	-13%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	842 525	803 306	-5%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	14,4	15,2	6%
Lehe keskmine pikkus	12,1	13,3	10%
Hooldushüvitis			
Haigekassa hüvitatud lehtede arv	40 080	34 037	-15%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	340 012	278 235	-18%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	18,5	20,1	9%
Lehe keskmine pikkus	8,5	8,2	-4%
Sünnitushüvitis			
Haigekassa hüvitatud lehtede arv	2 484	2 539	2%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	345 741	352 828	2%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	27,4	30,6	12%

Lehe keskmine pikkus	139,2	139,0	0%
Tööõnnetushüvitis			
Haigekassa hüvitatud lehtede arv	1 498	1 446	-3%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	32 169	31 720	-1%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	22,6	24,5	8%
Lehe keskmine pikkus	21,5	21,9	2%
Hüvitised kokku			
Haigekassa hüvitatud lehtede arv	113 715	98 411	-13%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	1 560 447	1 466 089	-6%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	18,3	20,0	9%

2014. aasta I kvartalis vähenes lühemate haiguslehtede kasutamine, sest võrreldes 2013. aasta sama perioodiga jäi ülemiste hingamisteede nakkustesse ja grippi haigestumine tagasihoidlikuks. Vaadates haiguslehtede kasutamist päevade lõikes näeme 2014. aasta I kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurimat muutust kindlustatu ja tööandja vastutuspäevade osas, vastavalt 20% ja 21%. Samas vähenes haigekassa hüvitatud päevade arv kõigest 5%. Selline ebaproportsionaalne muutus põhjustas muutuse haiguspäevade kasutamise osakaaludes. Võrreldes 2013. aasta sama perioodiga langes 2014. aasta I kvartalis 1–8 päeva osakaal 5% võrra. Võime öelda, et tegemist on tavapärase proportsiooni taastumisega, sest nii 2014. kui 2012. aasta I kvartal olid sarnased nii viirusnakkustesse haigestumiste arvu (Terviseameti statistika) kui 1–8 haiguspäeva osakaalu (36%) poolest.

Joonis 2. Haiguspäevade arvu jagunemine 2013–2014. aasta I kvartalis

5. Muud rahalised hüvitised

Muudes rahalistes hüvitistes kajastatakse

- hambaraviteenuse rahalised hüvitised;
- täiendav ravimihüvitis.

Tabel 34. Muude rahaliste hüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Hambaraviteenuse rahaline hüvitis	2 212	2 385	2 395	100%
Täiendav ravimihüvitis	16	29	18	62%
Kokku	2 228	2 414	2 413	100%

5.1. Hambaraviteenuse rahalised hüvitised

Hambaraviteenuse hüvitis on rahaline kompensatsioon, mida makstakse sotsiaalministri määrusega sätestatud sihtgruppidele hambaraviteenuse kättesaadavuse parandamiseks.

2014. aasta I kvartalis esitati hambaraviteenuste hüvitisi 2,4 miljoni euro eest, mis on 183 tuhat eurot rohkem kui eelmise aasta samal perioodil.

Tabel 35. Hambaraviteenuse rahaliste hüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja avalduste arv

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Avalduste arv	Summa	Avalduste arv	Summa	Avalduste arv	Summa	Avalduste arv
Proteesihüvitis	1 637	10 172	1 776	10 825	1 794	11 211	101%	104%
Hambaravihüvitis	575	29 044	609	30 734	601	34 961	99%	114%
Kokku	2 212	39 216	2 385	41 559	2 395	46 172	100%	111%

Hambaravihüvitiste kasutamisel liigiti on märgata hüvitise kasutamise suurenemist kõikide sihtgruppide lõikes, kuid enim on võrreldes 2013. aasta I kvartaliga kasvanud hüvitise kasutamine vanadus- ja töövõimetuspensionäride sihtgrupis. Hambaravihüvitiste avaldusi esitati varasemast 20% ja hambaproteesihüvitist 10% rohkem. Analüüsidest juhtude jagunemist sihtgrupis raviasutuste edastatud hüvitise taotluste alusel, on märgata töövõimetuspensionäride taotluste osakaalu suurenemist. Kui 2013. aasta I kvartalis moodustasid töövõimetuspensionäride taotlused 18% kõikidest raviasutuste edastatud proteesihüvitise avaldustest, siis 2014. aasta samal perioodil juba 22%.

Tabel 36. Hambaravihüvitiste kasutajad hüvitisliigiti

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
Rase	1 346	1 470	9%
Alla 1-aastase lapse ema	1 772	1 846	4%
Suurenenud hambaravi vajadusega isik	42	52	24%
Vanadus- või töövõimetuspensionär	25 884	31 593	22%

5.2. Täiendav ravimihüvitis

Täiendavat ravimihüvitist saanud isikute arv on 9% võrra langenud, kuid 24% võrra on kasvanud isikutele makstav keskmine hüvitis. Kokkuvõttes on hüvitis 13% suurem kui võrdlusperioodil. Kvartali eelarve on täidetud 62% ulatuses.

Tabel 37. Täiendava ravimihüvitis

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2013 I kvartaliga
Hüvitatud summa (tuhat eurot)	16	18	13%
Hüvitist saanud isikute arv	269	245	-9%
Keskmiselt isikule makstud summa (euro)	59	73	25%

6. Muud kulud

Muudes kuludes kajastatakse

- plaaniline ravi välisriigis;
- hüvitised seoses Euroopa Liidu õigusaktidega;
- meditsiiniseadmehüvitised;
- sihtfinantseeritavad ravikindlustuse kulud.

Tabel 38. Muude kulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Plaaniline ravi välisriigis	194	320	331	103%
Hüvitised seoses Euroopa Liidu õigusaktidega	255	1 050	281	27%
Meditsiiniseadmehüvitised	1 859	2 025	2 313	114%
Sihtfinantseeritavad ravikindlustuse kulud	405	435	375	86%
Kokku	2 713	3 830	3 300	86%

6.1. Plaaniline ravi välisriigis

2014. aasta I kvartalis rahastati plaanilist ravi 331 tuhat eurot. Aruandeperioodil esitati teistest riikidest raviarveid 46 isiku kohta. Nendest 12 kindlustatut käisid välisriigis ravil, 23 uuringutel ning 11 kindlustatut olid luuüdidoonori otsinguga seotud arved. 2014. aasta I kvartalis oli ravijuhte vähem kui 2013. aasta samal aruandeperioodil, aga ravijuhu keskmine maksumus oli ligi kaks korda suurem. Ravijuhu keskmise maksumuse tõus on tingitud sellest, et 2013. aastal esitatud arvete seas oli rohkem uuringuid ning vähem ravile suunamisi ning uuringute maksumus on võrreldes raviga väiksem.

Tabel 39. Plaanilise ravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve		2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	
Plaanilise ravi kulud välisriigis	194	61	320	331	46	103%	

6.2. Hüvitised seoses Euroopa Liidu õigusaktidega

2014. aasta I kvartali eelarveks planeeriti ligi 1,1 miljonit eurot, tegelik eelarve täitmine oli 27%. Eelarve alatäitmine tuleneb sellest, et Eesti kindlustatutele välisriigis osutatud tervishoiuteenuste arved on alles menetluses (kontrollis) ning nende arvele võtmine toimub II kvartalis. 2014. aasta I kvartali jooksul saabus teistest riikidest 19 koondarvet kogusummas 523 tuhat eurot.

Tabel 40. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ning direktiivi alusel tervishoiuteenuste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Euroopa Liidu seadustest tulenevad tervishoiuteenuste hüvitised	255	1 050	281	27%

Eestis ravi saanud teistest EL liikmesriikidest pärit isikute tervishoiuteenuste eest tasuti tervishoiuteenuse osutajatele 249 tuhat eurot ning soodusravimite eest apteekidele 11 tuhat eurot. Eesti kindlustatutele vajamineva arstiabi tagasimaksete osa oli 13 tuhat eurot. Vajamineva arstiabi tagasimakseid tehakse kindlustatud isikutele sel juhul, kui mingil põhjusel ei olnud isikul teises liikmesriigis viibimise ajal kaasas Euroopa ravikindlustuskaarti ning talle esitati arve.

25. oktoobril 2013. aastal rakendunud direktiiv andis isikutele lisavõimaluse – nad võivad minna teise EL liikmesriiki, et saada seal ravi, ning taotleda pärast seda haigekassalt rahalist hüvitist nende teenuste eest, mida neil on õigus saada haigekassa poolt ka Eestis ning vastavalt haigekassa tervishoiuteenuste loetelus sätestatud hindadele. 2014. aasta I kvartalis esitati 23 taotlust patsiendiõiguste direktiivi alusel hüvitise saamiseks ning menetletud taotluste alusel tehti kindlustatutele tagasimakseid 8 tuhande euro ulatuses.

Haigekassa hinnangul ei ole mõjutanud EL patsiendiõiguste direktiivi rakendamine negatiivselt haigekassa poolt rahastatava teenuse kättesaadavust.

6.3. Meditsiiniseadmehüvitised

Võrreldes 2013. aasta I kvartaliga on nii meditsiiniseadmehüvitiste maht kui ka kasutajate arv kasvanud ligi veerandi võrra. Eelkõige tuleneb see diabeetikutele mõeldud meditsiiniseadmete, operatsiooni- ja traumajärgsete ortopeediliste toodete ning automaatse püsiva positiivrõhu seadmete kasutuse märgatavast kasvust. Samuti lisandus alates 1. jaanuarist 2014 meditsiiniseadmete loetellu mitmeid uusi meditsiiniseadmeid, sh uus meditsiiniseadmete rühm (lantsetid) ning laiendati juba loetellu kuuluvate meditsiiniseadmete hüvitamistingimusi.

Tabel 41. Meditsiiniseadmehüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja isikute arv

	2013 I kvartali tegelik		2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine
	Summa	Isikute arv	Summa	Summa	Isikute arv	Summa
Glükomeetrite testiribad	1 003	17 476	1 005	1 183	20 390	118%
Insuliini süstevahendi ühekordse kasutusega nõelad	34	1 701	89	69	4 173	78%
Lantsetid	0	0	48	9	1 239	19%
Insuliinipumbad	14	13	14	16	17	114%
Insuliinipumba tarvikud	57	144	86	74	183	86%
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	382	2 955	382	499	3 899	131%
Stoomihooldusvahendid	254	899	259	251	864	97%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	8	316	18	13	457	72%
Püsiva positiivrõhu aparaat	70	141	82	131	252	160%
Püsiva positiivrõhu aparaadi maskid	30	243	34	62	442	182%
Muud meditsiiniseadmehüvitised	7	61	8	6	66	75%
Kokku	1 859	22 402	2 025	2 313	27 565	114%

Võrreldes I kvartali eelarvesse planeerituga oli meditsiiniseadmete tegelik kasutus suurem. Planeerituga võrreldes on suurim kasv toimunud **automaatse püsiva positiivrõhu aparaatidele ja maskide** rühmas. Seejuures on oodatust enam kasvanud nii seadmete endi kui ka maskide kasutajate arv.

Planeerituga võrreldes kasutati kõige vähem **lantsette**. Kuna tegemist on uue meditsiiniseadmete rühmaga, siis võtab vastava info jõudmine arstide ja kindlustatuteni ilmselt veel mõnevõrra aega. Käesoleva aasta teises kvartalis edastame vastava info, koos muu olulise teabega otseposti teel diabeetikutele.

Võrreldes eelmise aasta sama ajaperioodiga on kasvanud nii **glükomeetri testiribade** eest kompenseeritav summa kui ka kasutajate arv. Samas keskmiselt ühe kasutaja kohta kompenseeritud summa on jäänud võrreldes eelmise aasta sama ajaga samaks.

Operatsiooni ja traumajärgsete ortooside ja proteeside kasutajate arv ning eelarve täitmine on võrreldes eelmise aasta sama ajaperioodiga märgatavalt kasvanud. Tingitud on see nii ortopeediliste toodete valiku jätkuvast laienemisest kui ka kindlustatute teadlikkuse suurenemisest.

Kuna paljude suurema kasutajaskonnaga meditsiiniseadmerühmade (diabeetikutele kasutamiseks mõeldud meditsiiniseadmed, stoomihooldusvahendi jm) limiitkogused on kinnitatud 6 kuu peale, siis saab nimetatud meditsiiniseadmetele planeeritud mahtude tegelikust kasutusest parema ülevaate alles pärast I poolaasta lõppu.

Meditsiiniseadme hüvitis on haigekassale avatud kohustus sarnaselt kindlustatule kompenseeritavate ravimitega. Haigekassa hüvitab meditsiiniseadmeid kõigile kindlustatutele, kellele arst on määranud meditsiiniseadme kasutamise, arvestades meditsiiniseadmete loetelus toodud tingimusi.

6.4. Sihtfinantseeritavad ravikindlustuse kulud

Sihtfinantseeritavateks ravikindlustuse kuludeks on kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse alusel finantseeritavad ravimid ja tervishoiuteenused. Kunstliku viljastamise teenust ja ravimihüvitist on võimalik taotleda kuni 40-aastaselt (kaasa arvatud) ravikindlustatud naisel, kellel on meditsiiniline näidustus kehaväliseks viljastamiseks ja/või embrüosiirdamiseks.

Kokku finantseeriti riigieelarvest 375 tuhat eurot, sellest ravimeid 173 tuhande euro ja raviteenuseid 202 tuhande euro eest. 2013. aasta I kvartalis finantseeriti viljatusravi 405 tuhande euro eest.

Ravikindlustuskuludeks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse haigekassa eelarve struktuuris muude tulude hulgas (vt peatükki Tulud).

Haigekassa tegevuskulud

Tabel 42. Haigekassa tegevuskulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2013 I kvartali tegelik	2014 I kvartali eelarve	2014 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Tööjõukulud	1 222	1 287	1 369	106%
Majandamiskulud	270	371	318	86%
Infotehnoloogia kulud	189	261	197	75%
Arenduskulud	17	63	20	32%
Muud tegevuskulud	84	111	76	68%
Kokku	1 782	2 093	1 980	95%

Tööjõukulud

2014. aasta tegevuspõhiseks ressursivajaduseks hinnati eelarve koostamisel 219 ametikohta, millest 31. märtsi seisuga oli täidetud 210. Vakantsete ametikohtade eelarve on planeeritud alates II kvartalist. Tööjõukulude eelarve ülekulu tuleneb sellest, et tööjõukuludes kajastatakse igakuiselt puhkusetasu reserv. I kvartali puhkusetasu reserv koos arvestatud maksudega oli 93 tuhat eurot.

Majandamiskulud

Koostöös Saar Poll OÜga viidi 2013. aasta IV kvartalis läbi elanike rahulolu-uuring. Uuringu eesmärgiks oli saada ülevaade elanike hinnangutest oma tervisele, Eestis pakutavale arstiabile ning teistele tervishoiuga seotud valdkondadele. 2014. aasta I kvartalis selgusid uuringu tulemused. Kokku osales uuringus ligi 1500 Eesti elaniku vanuses 15–74. Vastanutest pool hindab oma tervist heaks, 13% aga halvaks. Hinnang Eesti tervishoiu korraldusele on läbi aastate olnud üldiselt stabiilne. Tänavu hindas seda heaks 61% ja halvaks 37% elanikest.

2014. aasta algul kuulutas haigekassa välja valiku lepingute sõlmimiseks kindlustatutele tervishoiuteenuste osutamiseks eriarstiabis. Seoses valikuga on tänaseks esitatud seitse kaebust halduskohtusse. Majandamiskulude eelarve täitmises kajastuvad õigusteenused seoses valiku kaebustega.

Infotehnoloogia kulud

I kvartali infotehnoloogia kuludest 34% moodustab eelmistel aastatel soetatud põhivara kulum, uusi IT investeeringuid I kvartalis ei tehtud. Selleks, et oleks kindlustatutele ja partneritele ravikindlustust pakkudes töökorras ning vajadustele vastavad tehnilised lahendused, kasutati I kvartali eelarvest nende arendamiseks ja hooldamiseks 105 tuhat eurot.

Arenduskulud

Tervishoiuteenuste arenduskuludeks on planeeritud vähem kasutatud vahendeid ravijuhendite koostamiseks ja kliinilisteks audititeks. Ravijuhendite eeltööde maht sõltub tegelikest koostamise töötundidest ning 2 ravijuhendit on esitatud avalikkusele kommenteerimiseks, ent I kvartalis arvestatud tehnilised tööd (keelekorrektuur, kujundamine, tootmine) viiakse ellu II kvartalis. 2013. aastal alustatud kliinilised auditid on kooskõlastamisel, tagasisidearutelud toimuvad II kvartalis. Seetõttu nihkub eelarve kasutus II kvartalis.

Muud tegevuskulud

Muude tegevuskulude eelarve täitmises on lisaks tegevuskuludelt arvestatud käibemaksule kajastatud ka 4 tuhat eurot tegevuskulude sihtfinantseerimine.

Bilanss

Aktiva

Tuhandetes eurodes	31.03.2014	31.03.2013
Käibevara		
Raha ja selle ekvivalendid	187 499	198 268
Nõuded ja ettemaksud	79 807	75 451
Varud	6	4
Käibevara kokku	267 312	273 723
Põhivara		
Pikaajalised nõuded	436	579
Materiaalne põhivara	631	518
Põhivara kokku	1 067	1 097
AKTIVA KOKKU	268 379	274 820

Passiva

Tuhandetes eurodes	31.03.2014	31.03.2013
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad ja ettemaksud	57 095	52 689
Lühiajalised kohustused kokku	57 095	52 689
Kohustused kokku	57 095	52 689
Netovarad		
Reservid	67 808	66 730
Eelmiste perioodide tulem	162 231	164 773
Aruandeaasta tulem	-18 755	-9 372
Netovarad kokku	211 284	222 131
PASSIVA KOKKU	268 379	274 820

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes	01.01.2014- 31.03.2014	01.01.2013- 31.03.2013
Laekumised riigieelarvest ja sissenõuded teistelt isikutelt	212 629	196 885
Sihtfinantseerimise tulud	388	415
Sihtfinantseerimise kulud	-375	-405
Ravikindlustuse kulud	-229 867	-204 904
Brutotulem	-17 225	-8 009
Üldhalduskulud	-1 904	-1 673
Muud tegevustulud	302	273
Muud tegevuskulud	-76	-109
Tegevustulem	-18 903	-9 518
Intressi- ja finantstulud	148	146
Aruandeperioodi tulem	-18 755	-9 372

